

**Ośrodek Pomocy
Społecznej
w Rybniku**

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
ZA 2023 ROK**

Spis treści

A. PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W RYBNIKU	4
I. Zadania gminne i powiatowe realizowane z ustawy o pomocy społecznej:	4
II. Zadania realizowane z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej dotyczące:	5
III. Zadania realizowane z ustawy o świadczeniach rodzinnych i pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” dotyczące:	6
IV. Zadania powiatowe realizowane z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych przy wykorzystaniu środków PFRON w części dotyczącej rehabilitacji społecznej,	6
V. Zadania realizowane z ustawy o dodatkach mieszkaniowych i prawo energetyczne dodatek osłonowy, dodatek węglowy, dodatek dla gospodarstw domowych, dodatek elektryczny, refundacja podatku VAT za dostarczone paliwo gazowe dotyczące:	6
VI. Zadania realizowane z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci dotyczące:	7
VII. Zadania realizowane z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej dotyczące :	7
VIII. Zadania realizowane z ustawy o Karcie Dużej Rodziny dotyczące:	7
IX. Zadania realizowane z ustawy o Karcie Polaka dotyczące:	7
X. Zadania realizowane z ustawy o repatriacji dotyczące:	7
XI. Zadanie realizowane z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa	7
B. REALIZACJA ZADAŃ OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W RYBNIKU W ROKU 2023	8

I. Zadania realizowane w gminie:	8
1. Pomoc finansowa	8
2. Wynagrodzenia za sprawowanie opieki nad osobą całkowicie ubezwłasnowolnioną	8
3. Wynagrodzenie za pełnienie funkcji kuratora dla osób niepełnosprawnych oraz częściowo ubezwłasnowolnionych	8
4. Pomoc repatriantom	8
5. Indywidualny Program Integracji	8
6. Karta Polaka	9
7. Jednorazowe świadczenie dla osób które opuściły Ukrainę	9
8. Dożywianie	9
9. Obywatelom Ukrainy przekraczającym granicę z powodu konfliktu zbrojnego przyznano dożywianie dla dzieci w szkołach i przedszkolu w ramach:	9
10. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania	9
11. Sprawianie pogrzebu osób zmarłych oraz pochówków dzieci martwo urodzonych	10
12. Karta Dużej Rodziny	10
13. Dodatki mieszkaniowe	10
14. Dodatek Energetyczny	11
15. Ubezpieczenia zdrowotne:	11
16. Pomoc instytucjonalna dla mieszkańców Rybnika:	11
17. Odwołania od decyzji administracyjnych	13
18. Pomoc środowiskowa	13
19. Pomoc osobom bezdomnym	18

20. Pomoc udzielana przez Zespół Asysty Rodzinnej	21
21. Pomoc udzielana przez Zespół Grupowej Metody Pracy Socjalnej	26
22. Pomoc udzielana przez Zespół ds. Przemocy.	27
23. Pomoc dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży.	32
II. Piecza Zastępcza	33
III. Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, zasiłek dla opiekuna, świadczenia wychowawcze, świadczenia z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem „za życiem”, dodatek osłonowy, dodatek węglowy, dodatek dla gospodarstw domowych, dodatek elektryczny, refundacja podatku VAT za dostarczone paliwo gazowe, świadczenia dla obywateli Ukrainy.	41
IV. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.....	44
V. Zadania realizowane przez Dział Administracyjny	48
VI. Informacja o stanie zatrudnienia i wykorzystania etatów na dzień 31.12.2023 rok oraz o szkoleniach pracowniczych	51
VII. Egzekucje administracyjne należności Miasta Rybnika za rok 2023.....	54
VIII. Działania Działu Projektów i Programów.....	55
1. Wsparcie senioralne	55
2. Wsparcie dla osób dotkniętych skutkami kryzysu migracyjnego	58
3. Mieszkalnictwo specjalne dla osób w kryzysie bezdomności.....	59
4. Inicjatywa „Wspólny Stół”	59
5. Kluby mieszkańca	60
6. Wsparcie osób z niepełnosprawnością	60
7. Inne działania podejmowane przez Dział Projektów i Programów	61
8. Rozliczenie projektów ze względu na wysokość środków i źródło finansowania	63
1. Realizacja projektów dofinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego:	63
2. Projekty dofinansowane z innych źródeł	66

A. PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W RYBNIKU

Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku jest budżetową jednostką organizacyjną Miasta Rybnika, powołaną uchwałą Miejskiej Rady Narodowej w Rybniku Nr 56/XII/90 z dnia 28 lutego 1990 roku w sprawie utworzenia jednostki budżetowej stopnia podstawowego o nazwie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku podporządkowanej Prezydentowi Miasta, do realizacji zadań pomocy społecznej. Podstawę działalności Ośrodka stanowi statut przyjęty Uchwałą Nr 536/XXXVI/2017 Rady Miasta Rybnika z dnia 18 maja 2017 roku (t.j. Uchwała Nr 1203/LXIX/2023 Rady Miasta Rybnika z dnia 21 września 2023 r.), a także ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 901 ze.zm).

Środki finansowe na realizację zadań pomocy społecznej pochodzą ze środków samorządowych budżetu Miasta Rybnika, z dotacji celowych z budżetu państwa oraz z innych prawem dopuszczalnych źródeł, a zadania dzieli się odpowiednio na zadania własne i zadania zlecone. Zakres zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku (dalej: OPS lub Ośrodek) – głównie na podstawie niżej wskazanych ustaw wpisuje się w obszary działań pomocy społecznej w Mieście Rybnik

I. Zadania gminne i powiatowe realizowane z ustawy o pomocy społecznej:

1. przyznawanie i wypłacanie świadczeń drogą decyzji administracyjnych,
2. praca socjalna,
3. specjalistyczne poradnictwo,
4. pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno - wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się,

5. kwalifikowanie i kierowanie osób do placówek pomocy społecznej, zawieranie porozumień z innymi gminami, powiatami w sprawie zwrotu kosztów za pobyt w domach pomocy społecznej,
6. tworzenie mieszkań chronionych (w związku ze zmianą ww. ustawy : obecnie mieszkania treningowe lub wspomagane)
7. prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym (bezrobotnych, bezdomnych, usamodzielnianych wychowanków placówek i rodzin zastępczych oraz osób niepełnosprawnych i z zaburzeniami psychicznymi) oraz rozwijanie niezbędnej infrastruktury socjalnej,
8. pobudzanie społecznej aktywności, ukierunkowanej na zaspakajanie własnych potrzeb – od pomocy ku samopomocy,
9. pomoc osobom mającym trudności w integracji ze środowiskiem, które otrzymały status uchodźcy,
10. specjalistyczne szkolenia dla kadry pracującej z osobami z grup szczególnego ryzyka,
11. analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
12. opracowanie i realizacja programów zgodnych z celami strategii integracji i polityki społecznej, jak również wdrażanie działań i przygotowywanie projektów umożliwiających wykorzystanie środków finansowych funduszy strukturalnych na zasadach współpracy i partnerstwa różnych podmiotów działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w Rybniku.

II. Zadania realizowane z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej dotyczące:

1. kierowania dzieci do pieczy zastępczej,
2. prowadzenia spraw dotyczących świadczeń na rzecz rodzin zastępczych (w tym w porozumieniu z innymi powiatami),
3. prowadzenia spraw odpłatności za pobyt w pieczy zastępczej,
4. organizowania wsparcia i wypłata świadczeń osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą i inne placówki wskazane w ustawie o pomocy społecznej,

5. zadań powiatu w zakresie pieczy zastępczej niezastrzeżonych dla innych podmiotów – w szczególności w związku z art. 182 ust. 1 i 2 ww ustawy,
6. organizowania pracy z rodziną.

III. Zadania realizowane z ustawy o świadczeniach rodzinnych i pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” dotyczące:

1. przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych,
2. przyznawania i wypłacania świadczeń osobom uprawnionym do alimentów,
3. prowadzenia spraw związanych z egzekucją należności od dłużników alimentacyjnych,
4. ustalania i wypłacania zasiłków dla opiekunów,
5. prowadzenia postępowań w zakresie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, a także wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych i wypłacania świadczenia,

IV. Zadania powiatowe realizowane z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych przy wykorzystaniu środków PFRON w części dotyczącej rehabilitacji społecznej,

a w tym dofinansowanie do:

1. likwidacji barier funkcjonalnych (architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się),
2. zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny oraz przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
3. sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
4. kosztów działania dwóch Warsztatów Terapii Zajęciowej,
5. Uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
6. Usług tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika,

V. Zadania realizowane z ustawy o dodatkach mieszkaniowych i prawo energetyczne dodatek osłonowy, dodatek węglowy, dodatek dla

gospodarstw domowych, dodatek elektryczny, refundacja podatku VAT za dostarczone paliwo gazowe dotyczące:

przyznawania i wypłacania dodatków drogą decyzji administracyjnych lub rozstrzygnięć ,

VI. Zadania realizowane z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci dotyczące:

przyznawania i wypłacania świadczenia wychowawczego drogą decyzji administracyjnych.

VII. Zadania realizowane z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej dotyczące :

Realizacji zadań wynikających z procedury „Niebieskie Karty”, koordynowania oraz organizowania pracy Zespołu Interdyscyplinarnego

VIII. Zadania realizowane z ustawy o Karcie Dużej Rodziny dotyczące:

przyznawania Karty Dużej Rodziny członkom rodzin wielodzietnych.

IX. Zadania realizowane z ustawy o Karcie Polaka dotyczące:

wypłaty osobie posiadającej Kartę Polaka świadczenia pieniężnego, przeznaczonego na częściowe pokrycie kosztów zagospodarowania i bieżącego utrzymania w Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie decyzji wojewody przyznającej to świadczenie.

X. Zadania realizowane z ustawy o repatriacji dotyczące:

prowadzenia postępowań, w tym wydawania decyzji administracyjnych w sprawie pomocy finansowej ze środków budżetu państwa na częściowe pokrycie poniesionych, udokumentowanych przez repatrianta kosztów związanych z remontem, adaptacją lub wyposażeniem lokalu mieszkalnego w miejscu osiedlenia się w Rzeczypospolitej Polskiej, o których mowa w art. 17 ust. 2 ww. ustawy.

XI. Zadanie realizowane z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

B. REALIZACJA ZADAŃ OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W RYBNIKU W ROKU 2023

I. Zadania realizowane w gminie:

1. Pomoc finansowa

Udzielona – 1462 osobom/rodzinom w formie zasiłków:

- 1) celowych dla 901 osób/rodzin na kwotę – 901 621,76 zł w tym zasiłki celowe specjalne otrzymało 317 osób/rodzin na łączną kwotę – 235 206,03 zł oraz z tytułu zdarzenia losowego otrzymało 5 rodzin na kwotę – 15.800,00zł,
- 2) stałych dla 388 osób na kwotę – 2 127 973,55 zł z dotacji budżetu państwa,
- 3) okresowych dla 192 osób/rodzin na kwotę – 314 698,06 zł także z dotacji budżetu państwa.

2. Wynagrodzenia za sprawowanie opieki nad osobą całkowicie ubezwłasnowolnioną

Wyplacono 6 opiekunom na łączną kwotę – 29 590,85 zł (w tym 1,5% to koszty obsługi).

3. Wynagrodzenie za pełnienie funkcji kuratora dla osób niepełnosprawnych oraz częściowo ubezwłasnowolnionych

Wyplacono wynagrodzenie 5 kuratorom na kwotę 15 180,00 zł.

4. Pomoc repatriantom

Przyznano 3 rodzinom repatriantów pomoc finansową na pokrycie kosztów związanych z remontem, adaptacją oraz wyposażeniem lokalu mieszkalnego w miejscu osiedlenia się w Rzeczypospolitej Polskiej na łączną kwotę: 37 844,42 zł. Pomoc ta nie została wypłacona przez tut. OPS ponieważ Wojewoda Śląski nie przekazał środków na realizację tego zadania do końca 2023 r.

5. Indywidualny Program Integracji

Przyznano 2 rodzinom afgańskim oraz 1 rodzinie z Białorusi świadczenie pieniężne w ramach realizacji Indywidualnego Programu Integracji na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież i obuwie, środki higieny osobistej, opłaty mieszkaniowe oraz na pokrycie

wydatków związanych z nauką języka polskiego w łącznej wysokości wypłacono w roku 2023: 39 750,00 zł.

6. Karta Polaka

W ramach ustawy o Karcie Polaka w 2023 roku nie wypłacono żadnego świadczenia pieniężnego.

7. Jednorazowe świadczenie dla osób które opuściły Ukrainę

W ramach jednorazowego świadczenia pieniężnego dla osób, które opuściły Ukrainę w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa wypłacono świadczenie 261 osobom na kwotę 78 300,00 zł. Umorzono 3 wnioski dla 5 osób.

8. Dożywianie

W ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” objęto 1 780 osób na łączną kwotę 1 200 000 zł, z czego:

środki budżetu miasta to kwota – 480 000 zł

dotacja z budżetu państwa to kwota – 720 000 zł

- a) obiady w szkołach – 384 dzieci, tj. 42 076 posiłków na kwotę – 251 822,50 zł,
- b) obiady w przedszkolach – 229 dzieci, tj. 19 773 posiłków na kwotę – 74 589,30 zł,
- c) zasiłki na dożywianie – 672 rodzin, tj. 1 591 świadczenia na kwotę – 873 588,20 zł.
- d) 25 decyzji odmownych

9. Obywatelom Ukrainy przekraczającym granicę z powodu konfliktu zbrojnego przyznano dożywianie dla dzieci w szkołach i przedszkolu w ramach:

- dożywiania doraźnego trwającego do 2 miesięcy w wys. 3 675,80 zł (23 decyzje)
- zasiłki celowe na pokrycie posiłków w szkołach i pełnego wyżywienia w przedszkolach w wys. 34 275,80 zł (211 decyzji)
- odmowy - 3

10. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania

zadanie zlecone do realizacji przez Polski Czerwony Krzyż, na ogólną kwotę:
975 995,12 zł, a w tym:

- a) usługami podstawowymi objęto 134 osoby, wypracowano 12 967,5 godzin na kwotę – 477 793,50 zł
- b) usługami pielęgnacyjnymi – objęto 49 osób, wypracowano – 2 489,50 godzin na kwotę – 119 232,00 zł,
- c) usługami specjalistycznymi (rehabilitacja) objęto 31 osób, wypracowano –1 261,50 godziny na kwotę – 72 972,00 zł.
- d) usługami specjalistycznymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi (zadanie zlecone) objęto 26 osób (w tym 5 dzieci), wypracowano – 5 233 godzin (w tym 2 401 godziny usług dla dzieci) na kwotę 305 997,62 zł (w tym 170 063,00 zł koszty usług dla dzieci).

11. Sprawianie pogrzebu osób zmarłych oraz pochówków dzieci martwo urodzonych

Zlecono wykonanie 22 pogrzebów na kwotę 73 258,00 zł oraz zlecono pochówek łącznie 147 dzieci martwo urodzonych na kwotę 8 130,00 zł.

Zlecono wykonanie pomnika na zbiorową mogiłę dla urn na kwotę 3 250,00 zł

12. Karta Dużej Rodziny

Do Ośrodka Pomocy Społecznej wpłynęło 1 550 wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny.

- a) 198 – od nowych rodzin wielodzietnych
- b) 1028 – od nowych rodzin składających się wyłącznie z rodziców
- c) 48 – dla nowego członka rodziny
- d) 215 – dla osób które już były posiadaczami karty (przedłużenia, zmiana danych, druga forma karty itp.)
- e) 38 – duplikaty

Przyznano 2898 kart tradycyjnych oraz 2913 kart elektronicznych.

13. Dodatki mieszkaniowe

przyznano 14 876 dodatków mieszkaniowe na ogólną kwotę – 6 193 290,33zł, które wypłacane były do lokali w zasobach:

- 1) komunalnych- w liczbie 7 639 dodatków na kwotę - 3 374 914,66 zł,
- 2) spółdzielczych- w liczbie 5 623 dodatków na kwotę – 2 150 970,13 zł,

- 3) wspólnot mieszkaniowych - w liczbie 1048 dodatków na kwotę- 367 715,29 zł,
- 4) prywatnych - w liczbie 367 dodatków na kwotę - 178 154,60 zł,
- 5) oraz innych - w liczbie 199 dodatków na kwotę – 121 535,65 zł.

14. Dodatek Energetyczny

Wyplata dodatków energetycznych w 2023 r. była zawieszona ze wzgladu na wyplate dodatkow oslonowych.

15. Ubezpieczenia zdrowotne:

Wydano 122 decyzji/postanowien dotyczacych prawa do swiadczen opieki zdrowotnej finansowanych ze srodkow publicznych osobom nie posiadajacym ubezpieczenia zdrowotnego (na podstawie art. 54 ustawy o swiadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze srodkow publicznych) w tym:

- 1) 96 decyzji potwierdzajacych prawo do swiadczen zdrowotnych,
- 2) 5 decyzji odmownych,
- 3) 11 decyzji umarzajacych postepowanie,
- 4) 10 decyzji wygaszajacych,

16. Pomoc instytucjonalna dla mieszkancow Rybnika:

- 1) W roku 2023 r. wydano 68 decyzji kierujacych do Domow Pomocy Spolecznej poza Miastem Rybnik dla osob z terenu Miasta Rybnika. Umieszczono w Domach Pomocy Spolecznej poza Rybnikiem 55 osob. Wydano 59 decyzji dotyczacych ustalenia odplatnosci za pobyt mieszkancow w domach pomocy spolecznej poza Rybnikiem oraz 221 decyzji zmieniajacych w zwiazku ze zmianą kosztów utrzymania mieszkanców w tych Domach i ze zmianą dochodów osób przebywajacych w domach pomocy spolecznej. Koszt gminy zamknął się w kwocie 10 001 695,04 zł i został poniesiony za pobyt 268 osob w domach pomocy spolecznej poza miastem Rybnikiem. Ponadto w ramach zawartych umow 52 rodziny ponosily czesc kosztów pobytu swoich krewnych w domach pomocy spolecznej poza Rybnikiem.
- 2) Do Miejskiego Domu Pomocy Spolecznej w Rybniku wydano 45 decyzji kierujacych; 36 decyzji o umieszczeniu w tym Domu oraz 47 decyzje dotyczacych ustalenia odplatnosci za pobyt mieszkancow w Miejskim Domu Pomocy Spolecznej w Rybniku a takze 157 decyzji zmieniajacych

odpłatność. Z pobytu w Miejskim Domu Pomocy Społecznej w Rybniku w 2023 r. skorzystały 184 osoby oraz 1 osoba z Ukrainy. Ponadto w ramach zawartych umów 62 rodziny ponosiły część kosztów pobytu swoich krewnych w Miejskim Domu Pomocy Społecznej w Rybniku.

- 3) Środowiskowy Dom Samopomocy „Oligos” w Rybniku, ul. Karłowicza 48, który realizuje program wspierająco-terapeutyczny dla osób z niepełnosprawnością intelektualną. Placówka posiada 56 miejsc. W roku 2023 dla ŚDS Oligos wydano w sumie 114 decyzji dla 59 uczestników:

- w tym 34 osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi (podwyższona dotacja)
- 4 osoby ze spektrum autyzmu

Średni miesięczny koszt pobytu uczestnika: 1 940,00 zł. Podwyższona dotacja dla osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi: 2 522,00 zł

- 4) Środowiskowy Dom Samopomocy „Cogito Noster” w Rybniku-Niedobczycach, ul. Gen. Andersa 6, który jest placówką zapewniającą wsparcie dla osób z zaburzeniami psychicznymi i chorym psychicznie. Placówka posiada 40 miejsc. W roku 2023 wydano w sumie 86 decyzji dla 51 uczestników terapii w ŚDS Cogito Noster

Średnio miesięczny koszt pobytu uczestnika: 1 940,00 zł

- 5) Dzienny Dom „Senior+” działający w Rybniku - Popielowie, ul. Konarskiego 49, realizujący usługi wspierające dla seniorów 60+, posiada 30 miejsc. W roku 2023 w sumie wydano 64 decyzje dla 35 uczestników zajęć w Senior+

Średni miesięczny koszt pobytu uczestnika : 1 250,00 zł

- 6) Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży , z siedzibą w Rybniku, ul. Świerkłańska 4, świadczy usługi umożliwiające całodobowy, okresowy pobyt dla osób potrzebujących schronienia, oraz wsparcia w trudnej sytuacji życiowej. Oferuje 15 miejsc. W roku 2023 z usług Domu skorzystało 12 rodzin tj. 31 osób, w tym 20 dzieci.

Średni miesięczny kosztu utrzymania mieszkańca: 3 808,80 zł

17. Odwołania od decyzji administracyjnych

W sprawach świadczeń z pomocy społecznej, świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i dodatków mieszkaniowych - ogółem złożono odwołania od 27 decyzji.

Samorządowe Kolegium Odwoławcze:

- 14 decyzji utrzymało w mocy,
- 10 decyzji uchyliło i przekazało do ponownego rozpatrzenia,
- 1 decyzję pozostawiło bez rozpatrzenia,
- 1 decyzję uchyliło, z powodu zgonu strony,
- 1 decyzję uchyliło i umorzyło postępowanie w całości.

18. Pomoc środowiskowa

Realizuje, poprzez pracowników socjalnych szerokie spektrum działań mających na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc i wsparcie osobom i rodzinom zapewniają pracownicy socjalni zatrudnieni w 5 Punktach Terenowych rozmieszczonych w dzielnicach Miasta Rybnika.

W roku 2023 wsparciem objęto ogółem – 1963 rodziny. Przyjęto 3950 wniosków o pomoc, to jest o 164 mniej niż w roku poprzednim. W porównaniu z rokiem ubiegłym nastąpił spadek liczby środowisk objętych wsparciem, sytuacja taka ma miejsce kolejny rok z rzędu. Prawdopodobnie jest to skutek funkcjonujących programów socjalnych, niskiego bezrobocia, niskich kryteriów uprawniającymi do skorzystania z pomocy materialnej, a także spadku liczby mieszkańców Rybnika.

Liczba rodzin korzystających wyłącznie ze wsparcia w formie pracy socjalnej (827 rodzin) stanowi ok. 1/3 liczby korzystających z pomocy klientów Ośrodka. Wskaźnik ten jest zjawiskiem korzystnym, świadczącym o stale zwiększającej się ofercie wsparcia pozamaterialnego oferowanego przez Ośrodek i współpracujące z nim jednostki.

Rodziny objęte pomocą w ramach realizacji zadań działu Pomocy Środowiskowej na podstawie decyzji administracyjnych, pracą socjalną i w ramach kontraktu socjalnego

Lp	Przyczyny trudnej sytuacji życiowej rodzin	Liczba rodzin objętych pomocą	Liczba osób w rodzinach	Liczba dzieci do 18 r.ż. w rodzinach
1.	Ubóstwo	586	1518	304
2.	Sieroctwo	-	-	-
3.	Bezdomność	-	-	-
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności	138	710	379
5.	Bezrobocie	370	693	228
6.	Niepełnosprawność	622	1025	170
7.	Długotrwała lub ciężka choroba	586	991	166
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	585	1366	590
9.	Przemoc w rodzinie	12	43	19
10.	Alkoholizm	69	92	9
11.	Narkomania	9	15	4
12.	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu ZK	20	33	4
13.	Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	-	-	-
14.	Trudności w integracji rodzin repatriantów	3	11	5
15.	Zdarzenie losowe	9	28	5
16.	Sytuacja kryzysowa	-	-	-
17.	Klęska żywiołowa lub ekologiczna	-	-	-

W 2023 roku z systemu pomocy społecznej, m.in. w wyniku prowadzonej pracy socjalnej odeszło 477 środowisk, w których było 853 osób, a w tym 203 rodzin z dziećmi.

Przyczyny odejścia z systemu pomocy społecznej

Lp.	Przyczyna odejścia	Liczba rodzin ogółem		Rodziny z dziećmi
		liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	liczba dzieci w rodzinach
1.	Przewyciężenie trudnej sytuacji w rodzinie	72	154	48
	w tym: w efekcie pracy socjalnej	49	106	40
2.	Podjęcie aktywności zawodowej	43	101	34
	w tym: w efekcie pracy socjalnej	33	81	26
3.	Uzyskanie świadczeń emerytalnych/rentowych	21	28	1
	w tym: w efekcie pracy socjalnej	12	14	1
4.	Umieszczenie/pobyt w DPS lub ZOL	63	70	-
	w tym: w efekcie pracy socjalnej	36	41	-
5.	Zmiana miejsca zamieszkania – poza miasto Rybnik	30	69	26
6.	Zgon	73	90	-
7.	Rezygnacja lub odmowa współpracy	20	35	2
8.	Inne przyczyny	25	64	25
9.	Ogółem	477	853	203

*dane w ramach realizacji działu Pomocy Środowiskowej

Obszary pracy socjalnej

Bezrobotni - w ramach współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Rybniku Ośrodek poza działaniami w kierunku aktywizacji zawodowej klientów (motywowanie, monitorowanie kontaktów z PUP, współdziałanie z doradcą zawodowym, kontrakty socjalne) wskazuje osoby do wykonywania prac społecznie użytecznych (PSU). Spośród wskazanych przez Ośrodek 1000 osób, skierowania otrzymało 59 osób. 15 osób odmówiło wykonania PSU.

Rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi - działania podejmowane przez pracowników socjalnych i asystentów rodziny skierowane do rodzin przeżywających problemy opiekuńczo - wychowawcze wynikają zarówno z realizacji ustawy o pomocy społecznej, jak i ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ich celem jest wsparcie rodzin w

wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, pomoc w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i eliminowanie zaniedbań.

Do zadań pracowników socjalnych, poza pracą prowadzoną bezpośrednio w środowisku rodzinnym, należy m.in.:

- opiniowanie, sprawozdawanie, informowanie o sytuacji rodzin na potrzeby Sądu, Prokuratury, innych jednostek z obszaru pomocy społecznej - 295 opinii
- uczestniczenie w pracy Zespołu Interdyscyplinarnego - odbyły się 33 spotkania z udziałem pracowników socjalnych,
- uczestniczenie w zespołach ds. oceny wychowanków pozostających w pieczy zastępczej (osobiście bądź poprzez informacje pisemne – dla 66 rodzin)
- sporządzanie informacji o rodzinie ubiegającej się o pomoc fundacji i organizacji pozarządowych – dla 7 rodzin,
- weryfikacja zasadności przyznania i właściwego sposobu wydatkowania środków z Programu 500+ w 6 rodzinach,
- sporządzanie wywiadów środowiskowych cz.II – 284
- podejmowanie działań w Wojewódzki Szpital Specjalistyczny nr 3 – 101 spraw

Osoby starsze i niepełnosprawne – wsparcie jakie udzielane jest osobom i rodzinom, które ze względu na wiek lub stan zdrowia nie są w stanie samodzielnie zabezpieczyć potrzeb socjalno – bytowych ukierunkowane jest na działania umożliwiające funkcjonowanie w środowisku, przy wsparciu najbliższej rodziny, usług opiekuńczych, rehabilitacji, środowiskowych domów samopomocy, organizacji pozarządowych, a w przypadku niemożności pozostania w środowisku (miejscu zamieszkania) – umieszczenie w domu pomocy, dziennym domu pomocy lub zakładzie opiekuńczo – leczniczym. Z uwagi na starzenie się populacji konieczność zapewnienia wsparcia tej grupie wydaje się być zadaniem wymagającym szczególnej uwagi.

Liczba uczestników korzystających ze wsparcia środowiskowego

Lp.	Wsparcie środowiskowe dla rodzin (placówki)	Liczba rodzin
1.	Środowiskowy Dom Samopomocy "Cogito Noster"	51
2.	Środowiskowy Dom Samopomocy „Oligos”	59
3.	Dzienny Dom Senior +	35

Liczba seniorów objętych wsparciem wynosi 557 osób. Poniższa tabela przedstawia pomoc tym osobom

Formy wsparcia	Liczba osób
Usługi podstawowe	134
Usługi pielęgnacyjne	49
Usługi specjalistyczne	52
Dzienny Dom Senior+	36
Dom Pomocy Społecznej	36
Dom Pomocy Społecznej poza	55
Praca socjalna	364

Na potrzeby działu Świadczeń Rodzinnych przeprowadzono 144 wywiady weryfikujące okoliczności przyznania specjalnego zasiłku opiekuńczego i zasiłku dla opiekuna.

Wsparcie kierowane do ogółu klientów OPS - w ramach pracy socjalnej, której adresatami są klienci Ośrodka niezależnie od rodzaju problemu pracownicy Działu Pomocy Środowiskowej :

- sporządzali wnioski do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (3 zgłoszenia), Zespołu Psychiatrii Środowiskowej (23 zgłoszenia),
- sporządzali wywiady w celu wydania decyzji przyznającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej klientom pozbawionym tytułu do ubezpieczenia – dla 93 osób,

- podejmowali interwencji w związku ze zgłoszeniami nieprawidłowości w rodzinach- 296
- sporządzono kontrakty socjalne – 10
- udzielono pomocy osobom dotkniętym zdarzeniem losowym - 9 rodzin
- wydawano karty FEAD - z bezpłatnej pomocy żywnościowej wydawanej poprzez PCK oraz Caritas skorzystało 2387osób (w tym 271 osób z Ukrainy).
- wydano 240 paczek świątecznych.
- Udzielono pomocy osobom z Ukrainy - w dalszym ciągu podejmowane są działania względem osób dotkniętych konfliktem zbrojnym. Przeprowadzono 237 wywiadów w celu objęcia osób z Ukrainy pomocą materialną oraz podejmowano się innych działań np. weryfikowanie prawidłowego sprawowania opieki tymczasowej w związku z wydanymi postanowieniami sądu
- Realizowanie Indywidualnego Programu Integracji Cudzoziemców - 3 rodziny.

19. Pomoc osobom bezdomnym

W 2023 r. pomoc, niezależnie od rodzaju udzielonego świadczenia, uzyskało 443 rodzin (452 osób). Pomocy w formie wyłącznie pracy socjalnej udzielono 128 rodzinom.

Pracownicy socjalni Zespołu ds. Bezdomności przyjęli wniosków i protokołów ogółem 961.

Decyzje przyznające miejsce w schronisku wydane zostały na podstawie umów dotyczących udzielenia schronienia zawartych: z Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta w Przegędzy, ze Stowarzyszeniem im. św. Jana Pawła II - Pomoc Potrzebującym - Rybnicki Bank Drugiej Ręki, z Chrześcijańskim Stowarzyszeniem Dobroczynnym – Oddział Terenowy w Rybniku-Niewiadomiu. Na podstawie ww. umów skierowania do schronisk otrzymało:

1. 58 mężczyzn – do Schroniska im. św. Brata Alberta w Przegędzy,
2. 129 mężczyzn – do Schroniska im. św. Jana Pawła II w Rybniku (w tym 21 mężczyzn – z usługami opiekuńczymi),
3. 70 mężczyzn i 18 kobiet – do Schroniska „Dom Nadziei” w Rybniku-Niewiadomiu.

Z pobytu w Ogrzewalni skorzystało ogółem 268 osób (240 mężczyzn, 28 kobiet). Z Ogrzewalni korzystały osoby bezdomne z gminy Rybnik oraz osoby bezdomne z innych gmin – 71 osób.

Z miejsc noclegowych, przeznaczonych dla kobiet i kobiet z dziećmi w Ośrodku Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii w Rybniku przy ul. Chrobrego 16 w Rybniku skorzystało 73 osoby (48 kobiet i 25 dzieci).

Pracownicy obsługiwali 3 mieszkania chronione- treningowe dla mężczyzn, w których łącznie przebywało 13 osób.

Osoby bezdomne otrzymały pomoc w formie schronienia jak również w formie zasiłków celowych, okresowych, bonów żywnościowych oraz zasiłków stałych. Osoby bezdomne korzystały z pomocy w formie odzieży, środków czystości, pieczywa wydawanej przez Rybnicki Oddział PCK oraz miały możliwość skorzystania z pomocy żywnościowej w ramach programu FEAD, wydano 72 skierowania skorzystało 83 osoby. Udzielono porad 283 osobom.

Pracownik zespołu 129 osobom bezpłatnie zrobił zdjęcia do dowodu osobistego.

Do podjęcia prac społecznie użytecznych wytypowano 42 osoby. Prace społecznie użyteczne wykonało 11 osób, odmówiła 1 osoba.

Środowisko osób uzależnionych zmalało w porównaniu z rokiem 2022: od środków odurzających – 10 osób, natomiast od alkoholu 89 osób. Liczba osób skierowanych na terapię 99 - 5 osób ukończyło leczenie odwykowe. Przyczyną bezdomności u większości rodzin było uzależnienie od środków odurzających oraz nadużywanie alkoholu, rozpad więzi rodzinnych, konflikty w rodzinie, brak możliwości powrotu do rodziny oraz brak zatrudnienia i stałego źródła dochodu, eksmisje.

W 2023 roku:

- 140 środowisk (118 rodzin) złożyło wniosek o przydział lokalu z zasobów gminy Rybnik- 2 rodziny otrzymały mieszkanie
- 49 środowisk się usamodzielniało, w tym:11 środowisk w efekcie pracy socjalnej przezwyciężyło trudną sytuację,
- 12 środowisk podjęło zatrudnienie,
- 13 osób zmarło,

- 3 osoby otrzymało świadczenie emerytalne,
- 8 osób otrzymało miejsce w DPS/ZOL,
- 2 środowiska zmieniły miejsce zamieszkania
- zawarto 178 kontraktów socjalnych oraz kontynuowano realizację 165 kontraktów z roku 2022, z czego: 83 kontrakty zrealizowano pozytywnie, 181 kontraktów jest w trakcie realizacji, 79 kontraktów zostało zerwanych.
- przeprowadzono 14 postępowań dotyczących przyznania prawa do świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych.

Pracownicy zespołu udzielali pomocy osobom bezdomnym przebywającym w altankach, pustostanach, piwnicach itp. na terenie całej gminy jak również przeprowadzali wywiady prowadzili pracę socjalną w Schronisku „Dom Nadziei”, w Niewiadomiu , w Schronisku Św. Brata Alberta w Przegędzy, w Ośrodku Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii w Rybniku, w Schronisku im. Św. Jana Pawła II.

Pracownicy socjalni w związku z dużą liczbą osób bezdomnych uzależnionych od alkoholu i środków odurzających podejmowali działania motywujące te osoby do podjęcia terapii odwykowej. Pracownicy współpracowali z OIKiP, Poradnią Uzależnień , Poradnią Zdrowia Psychicznego - skierowano 99 osób, leczenie ukończyło 5 osoby. Pracownicy monitorowali przebieg leczenia, częstotliwość spotkań oraz przeprowadzali rozmowy z pracownikami tych ośrodków.

Zespół ds. Bezdomności współpracował z Powiatowym Urzędem Pracy (PUP) w Rybniku , Strażą Miejską (SM) jak i Komenda Miejską Policji , PCK .

Współpracę można określić jako dobrą , na uwagę zasługują działania wspólnie podejmowane z SM i KMP. W okresie zimowym pracownik socjalny wraz z pracownikami SM i KMP dokonywał objazdu miejsc gdzie przebywały osoby bezdomne tj. altanki działkowe, baraki, opuszczone budynki, dworce. W roku 2023 pracownik socjalny (streetworker) Zespołu ds. Bezdomności monitorował i zdiagnozował 173 miejsc, gdzie przebywało łącznie 228 osób. Zespół ds. Bezdomności w ramach pozyskiwania dodatkowych środków tj. odzieży, środków czystości, żywności współpracował z organizacjami pozarządowymi, restauracjami, parafiami, osobami prywatnymi.

Z doświadczenia nabytego w pracy z osobami bezdomnymi wynika, iż najlepszą drogą do usamodzielnienia tej grupy będą kompleksowe i zintegrowane działania aktywizujące w sferze społecznej i zawodowej oraz ścisła współpraca z instytucjami, co w rezultacie pozwoli tym osobom usamodzielnić się i wyjść z systemu pomocy społecznej. Rozwój działań interdyscyplinarnych jest główną potrzebą w zakresie działań służących usamodzielnieniu się osób bezdomnych.

20. Pomoc udzielana przez Zespół Asysty Rodzinnej

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ww. ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Dodatkowym zadaniem nałożonym na ww. jednostki jest realizowanie kompleksowego wsparcia oraz koordynowanie przez asystentów rodziny działań zapisanych w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Pod opieką 1 asystenta rodziny maksymalnie było 15 rodzin, w skali roku średnia rodzin objętych wsparciem jednego asystenta wynosiła ok. 16 rodzin. Dodatkowo asystenci w przypadku **30** rodzin prowadzili także monitoring którym były objęte rodziny w których zakończono wsparcie z uwagi na osiągnięcie celów. Z uwagi na prowadzenie pracy z rodzinami, w których występuje wiele sprzężonych problemów, kompetencje i umiejętności asystentów wymagają ciągłego doskonalenia, by móc lepiej i efektywniej organizować działania na rzecz

W 2023 r. wspierającymi, motywującymi i pomocowymi działaniami asystenta rodziny na terenie miasta było objętych 173 rodziny. Z tej liczby 82 rodziny zostały zobowiązane do współpracy przez Sąd. W ubiegłym roku ze względu na osiągnięcie celów zakończono współpracę z 28 rodzinami, a z powodu zaprzestania współpracy z 49 (np. z powodu zmiany miejsca zamieszkania, braku zaangażowania w realizowane działania, braku efektów współpracy, złożone oświadczenie o rezygnacji ze współpracy, osiągnięcie przez

małoletniego pełnoletności, skierowanie rodziny do domu Dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży itp.).

Okres realizowania wsparcia był każdorazowo dostosowywany do indywidualnych potrzeb rodzin, uwzględniając ich sytuację życiową i przeżywane trudności. Wsparcie asystenta jest procesem długofalowym, nierzadko realizowanym przez kilkanaście lub nawet kilkadziesiąt miesięcy. Asystenci stosowali zindywidualizowane metody pracy z rodzinami, dostosowane do ich sytuacji i możliwości, a cele realizowanego wsparcia pozostawały zgodne z działaniami prowadzonymi przez pracowników socjalnych. Na każdym etapie pracy starali się maksymalnie angażować i motywować członków rodzin do realizowania zaplanowanych czynności. W wykonywaniu zadań zawodowych i organizowaniu pracy na rzecz rodzin asystenci ściśle współpracowali również z wieloma urzędami, instytucjami, stowarzyszeniami, placówkami oświatowymi, medycznymi i terapeutycznymi, kuratorami, Policją, zespołem interdyscyplinarnym, grupami wsparcia itp. Asystenci sporządzali także opinie dotyczących rodzin na wniosek Sądu, Prokuratury, Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej oraz innych jednostek realizujących zadania pomocy społecznej. Łącznie w 2023 roku sporządzono pisemnie 264 informacje na temat sytuacji rodzin. Na wezwanie Sądu asystenci uczestniczyli również w rozprawach dotyczących rodzin. Ponadto współpracowali także z PCK oraz „Bankiem Drugiej Ręki”, pomagali i pośredniczyli w przekazywaniu, rzeczy, ubrań i mebli dla rodzin. Wsparciem asystentów były objęte rodziny, w których występowały trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Przyczynami występujących problemów były m.in.:

- 123 rodziny są objęte nadzorem kuratorskim ds. rodzinnych i nieletnich (łącznie w tych rodzinach wychowuje się 251 dzieci, a 53 małoletnich z tych rodzin przebywa w pieczy zastępczej), w 22 rodzinach jest prowadzony nadzór kuratorski do spraw karnych (pod opieką tych rodzin pozostaje 48 dzieci, a 10 przebywa w pieczy zastępczej);
- brak zatrudnienia i stałego źródła dochodu – 53 rodziny (w których łącznie wychowuje się 97 dzieci);
- nadużywanie alkoholu oraz inne uzależnienia – 49 rodzin (w których łącznie wychowuje się 65 dzieci);

- niepełnosprawność - 51 rodzin (w których łącznie wychowuje się 89 dzieci);
- przemoc w rodzinie -23 rodziny (w których łącznie wychowuje się 34 dzieci).

W trakcie współpracy asystentów z rodzinami w 2023 r. wobec 18 rodzin Sąd wydał postanowienie o zabezpieczeniu dzieci, w wyniku czego 30 dzieci zostało umieszczonych w pieczy zastępczej.

Dodatkowo poza ustawowymi zadaniami asystenci w celu zwiększenia efektów pracy podejmowali następujące działania:

- motywowali członków rodzin do udziału w terapiach i warsztatach;
- zachęcali rodziców, by zapewniali dzieciom możliwość korzystania ze wsparcia świetlic środowiskowych i klubów młodzieżowych;
- umawiali i towarzyszyli rodzinom podczas wyjazdowych konsultacji lekarskich oraz pozostawali w ścisłym kontakcie z placówkami służby zdrowia;
- angażowali się w działania na rzecz poprawy warunków mieszkaniowych rodzin, w tym także poprzez współpracę z Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej;
- pozyskiwali sponsorów, organizowali pomocy rzeczową i żywnościową dla rodzin;
- udzielali rodzinom informacji na temat bezpłatnych porad prawnych;
- współpracowali z pracodawcami, udzielali pomocy w uzyskaniu zatrudnienia.

W pracy na rzecz poprawy sytuacji rodzin asystenci realizowali również następujące zadania:

- w przypadku 10 rodzin asystenci przekazali pisemne zgłoszenia do Zespołu ds. Przemocy w Rodzinie (OPS) w celu sprawdzenia sytuacji i uczestniczyli w pracach zespołu, ponadto w przypadku 2 rodzin założyli procedurę „Niebieskie Karty”.
- osobisty udział asystenta w okresowej ocenie sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej zrealizowano w 32 spotkaniach, przekazano także 6 pisemnych informacji w tej sprawie do ośrodków i placówek opiekuńczo-wychowawczych znajdujących się poza terenem Rybnika – zgodnie z zapisami art. 15 Ustawy z dn. 9 czerwca 2011 roku w wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

- udział w 27 rozprawach sądowych (w przypadku 8 rozpraw asystenci byli przesłuchiwani na pisemne wezwanie Sądu, w przypadku 19 na prośbę rodziny). Dodatkowo w 2023 r. sporządzono do Sądu 229 pism dotyczących sytuacji rodzin (informacje, prośby o wgląd, opinie, sprawozdania, informacje o wsparciu oraz sprawozdania o sytuacji rodziny).
- złożono 3 zeznania na Policji - otrzymane wezwania
- systematycznie współpracowano z pracownikami świetlic środowiskowych i placówek wsparcia dziennego, z których korzysta 50 dzieci z 17 rodzin;
- przekazano pisemne zgłoszenia do Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie 3 rodzin;
- skierowano 3 rodziny do Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży
- skierowano do udziału w grupach wsparcia – 64 osoby (grupy wsparcia realizowane w ramach projektów, prowadzonych przez Zespół Grupowej Metody pracy Socjalnej oraz inne instytucje min. Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii, w tut. Ośrodku, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna),
- uczestniczono w 2 spotkaniach mediacyjnych w Zakładzie Gospodarki Mieszkaniowej

Dodatkowym zadaniem, jakie realizowali asystenci rodziny w 2023 r., były działania wynikające z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Zgodnie z zapisem art. 9 ww. ustawy pracownicy Zespołu koordynowali działania w zakresie kompleksowego wsparcia rodzin z dziećmi, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Tym rodzajem pomocy w minionym roku objęto 12 rodzin z którymi nawiązano kontakt mający na celu przedstawienie możliwości skorzystania z pomocy zgodnie z ww. ustawą, a dla 5 rodzin, które podjęły dłuższą współpracę, został opracowany indywidualny katalog wsparcia. Działając na rzecz tych rodzin asystenci współpracowali m.in. z placówkami służby zdrowia, ośrodkami rehabilitacyjnym, poradniami, fundacjami oraz stowarzyszeniami w celu umożliwienia rodzinom korzystania ze specjalistycznej pomocy.

Asystenci zorganizowali także następujące formy wsparcia:

- pomoc fundacji dla 1 rodziny;
- turnusy rehabilitacyjne (bez wsparcia PFRON), z których skorzystała 1 rodzina;
- rehabilitacja ruchowa – 4 rodziny;
- wczesne wspomaganie rozwoju dziecka – 3 rodziny.

Asystenci pomagali rodzinom także poprzez towarzyszenie podczas wizyt w szpitalach i przychodniach, umawianie specjalistycznych wizyt i konsultacji, organizowanie dostępu do sprzętu medyczno-rehabilitacyjnego – zgodnie z możliwościami, jakie w tym zakresie przewiduje ww. ustawa. W minionym roku nie było chętnych do skorzystania z prac społecznie użytecznych, do których w poprzednich latach były kierowane osoby bezrobotne przez PUP.

W związku z realizowaniem powyższych działań ogłaszany jest Rządowy program wspierania rodziny „Asystent Rodziny w 2023 r.” w ramach którego dofinansowane zostały:

- dodatki do wynagrodzenia asystentów rodziny,
- koszty zatrudnienia asystentów rodziny (wynagrodzenie wraz z pochodnymi od wynagrodzeń), poniesione za okres : listopad i grudzień 2023 r.

Dofinansowanie do wynagrodzeń oraz dodatków do wynagrodzeń dla asystentów rodziny wyniosło 105 155,94 zł.

Rodziny objęte pomocą na podstawie decyzji administracyjnych, pracą socjalną i w ramach kontraktu socjalnego

Lp.	Sytuacja rodzin z dziećmi	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba dzieci	Liczba dzieci pod opieką	Liczba dzieci w pieczy
1.	Nadzór kuratorski ds. rodzin i nieletnich	123	443	302	221	53
2.	Nadzór kuratorski ds. karnych	22	87	58	48	10
3.*	Dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych	33	63	80	12	55
	w tym					
	spokrewnionych	17	31	42	0	27
	innych	16	32	46	6	28

4.*	Dzieci umieszczone w placówkach całodobowych		7	24	21	9	10
	w tym	na terenie Miasta Rybnika	5	15	13	5	8
		poza miastem	2	9	7	4	2
5.	Dzieci umieszczone w MOW lub MOS		9	26	26	10	9
6.	Dzieci w świetlicach środowiskowych		17	83	55	50	5
7.	Dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych		5	26	16	14	1

* - W pkt 3 i 4 nie zawsze rubryki się sumują ponieważ z jednej rodziny mogą być dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych spokrewnionych, innych oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych

21. Pomoc udzielana przez Zespół Grupowej Metody Pracy Socjalnej

Oferta Zespołu skierowana była do ogółu mieszkańców miasta Rybnika, obejmowała zarówno udział w grupach wsparcia, warsztatach, spotkaniach w klubach, dla osób zainteresowanych nie będących klientami Ośrodka uczestnictwo w wydarzeniach z dziedziny kultury, panelach, spotkaniach. Zespół Grupowej Metody Pracy Socjalnej zakończył swoją działalność z końcem sierpnia 2023 r.

Na przestrzeni roku 2023 przygotowano i zrealizowano następujące programy:

1. Grupa wsparcia Funkcjonalna Rodzina - program podstawowy – 2 grupy, 20 spotkań, 7 osób.
2. Grupa wsparcia dla osób niepełnosprawnych I ICH OPIEKUNÓW – 1 grupa, 4 spotkania, 5 osób.
3. „Klub MOCARZ” - 1 grupa, spotkań 6, osób 6.
4. „Klub (NIE)PEŁNOSPRAWNI” – 1grupa, 2 spotkania, 8 osób.
5. „SREBRNY KLUB” – 1 grupa, 2 spotkania, 15 osób.

Grupy Trening Umiejętności Społecznych (TUS) :

6. TUS dla kobiet z Niewiadomia - 1 grupa, 5 spotkań, 4 osoby.
7. TUS dla opiekunów osób zależnych – 1 grupa, 4 spotkania, 6 osób.
8. TUS w kobiet z Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży oraz kobiet z mieszkań chronionych - 1 grupa, 4 spotkania, 12 osób.
9. Warsztaty motywacyjne dla personelu Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży – 1 grupa, 1 spotkanie, 6 osób.

10. Spotkania grupy samopomocowej przy KWK Ignacy „Niewiadomskie Babki” 1 grupa, 6 spotkań, 7 osób.

11. Grupowe spotkanie warsztatowe z Seniorami na „Wspólnym Stole” – 1 grupa, 2 spotkania, 10 osób.

12. Warsztaty dla rodzin z dziećmi – 1 grupa, 3 spotkania, 7 osób.

Pracownik Zespołu powołany został na członka Zespołu ds. opracowania projektu „Programu przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu w województwie śląskim na lata 2024-2028”, w którym aktywnie uczestniczył opiniując ww. projekt.

22. Pomoc udzielana przez Zespół ds. Przemocy.

Zespół ds. Przemocy realizował w roku 2023 niżej wymienione zadania:

- 1) praca socjalna na rzecz osób doświadczających przemocy;
- 2) realizacja zadań wynikających z procedury „Niebieskie Karty”,
- 3) koordynowanie działań grup roboczych powołanych w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego w Rybniku,
- 4) organizowanie pracy Zespołu Interdyscyplinarnego w Rybniku.

Cele wymienionych wyżej zadań zostały osiągnięte. Zadania wynikające z procedury „Niebieskie Karty” oraz z zakresu świadczonej pracy socjalnej na rzecz mieszkańców Miasta Rybnika realizowane były w sposób ciągły w miejscu zamieszkania osób i rodzin oraz w trakcie posiedzeń grup diagnostyczno – pomocowych. Zachowana została także interdyscyplinarna współpraca Zespołu z przedstawicielami podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Działania prowadzone w ramach Zespołu ds. Przemocy

Lp.	Działania prowadzone w ramach Zespołu ds. Przemocy	Rok 2022	Rok 2023
1.	Liczba rodzin objętych pomocą w związku z podejrzeniem występowania przemocy	391	375
2.	Liczba zgłoszeń w związku z podejrzeniem występowania przemocy, w tym:	550	526
2.1	w związkach formalnych i nieformalnych	244	280
2.2	dorosłych wobec niepełnoletnich dzieci	70	77
2.3	wobec innych osób dorosłych	329	311

W okresie sprawozdawczym do Zespołu ds. Przemocy wpłynęło **526** zgłoszeń w 375 rodzinach, w tym w **325** rodzinach wszczęto **398** procedur „Niebieskie Karty”. W rodzinach, w których nie była prowadzona procedura „Niebieskie Karty”, pracownicy Zespołu podejmowali czynności w ramach pracy socjalnej, m.in. w zakresie poradnictwa rodzinnego oraz prawnego. Objęto pomocą rodziny wykazujące niewłaściwe postawy w zakresie funkcji opiekuńczo – wychowawczych, bądź w zakresie sprawowania opieki nad osobami zależnymi, osobami z niepełnosprawnością, osobami starszymi.

W 2023 roku pracownicy Zespołu ds. Przemocy realizowali Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar w Rodzinie na lata 2022 – 2026 przyjęty przez Radę Miasta Rybnika zgodnie z uchwałą nr 760/XLV/2021 z dnia 18 listopada 2021 roku. Głównym założonym celem programu jest kompleksowe przeciwdziałanie oraz łagodzenie skutków zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Miasta Rybnika.

W omawianym okresie statystycznym prowadzono działania profilaktyczno – edukacyjne i informacyjne. W marcu 2023 roku pracownik Zespołu ds. Przemocy przeprowadził warsztaty z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz działań wynikających z realizacji zadań przez uprawnione podmioty w ramach procedury „Niebieskie Karty” dla potrzeb służby zdrowia. W warsztatach brali udział lekarze POZ, pielęgniarki środowiskowe i medycyny pracy, rejestratorki medyczne oraz technik RTG. Warsztaty odbyły się na terenie NZOZ Medyk Sp z o.o w Rybniku, ul. Jastrzębska 12.

Zespół ds. Przemocy brał udział w projekcie: „Pełna kobieta pod innym niebem” Stowarzyszenia „Pomocownia” w Rybniku, realizowanym ze środków budżetu Województwa Śląskiego w ramach Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w województwie śląskim na lata 2021 – 2025. W ramach projektu w miesiącu czerwcu 2023 roku przeprowadzono prelekcję dla grupy kobiet na temat przeciwdziałania przemocy domowej, jej form oraz istniejących ofert wsparcia na terenie miasta Rybnika.

W kwietniu 2023 roku odbyła się pierwsza część debaty „Dom bez Przemocy” w Rybnickim Centrum Edukacji Zawodowej w Rybniku. Przedsięwzięcie organizowane było przez Miejską Komendę Policji w Rybniku we współpracy z Zespołem ds. Przemocy Ośrodka. Odbiorcami przedsięwzięcia byli pedagodzy placówek oświatowych, członkowie Zespołów Interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy domowej, a także mieszkańcy miasta Rybnika.

Podstawowym celem debaty było omówienie zagadnień problemowych, wymiana doświadczeń, a co za tym idzie zwiększenie skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy. Przedsięwzięcie było także poświęcone zmianom obowiązujących uregulowaniom prawnym, w tym nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

W listopadzie 2023 roku w auli Uniwersytetu Ekonomicznego w Rybniku miała miejsce druga część debaty ewaluacyjnej pt. „Dom bez Przemocy”. Debata była kontynuacją debaty inauguracyjnej, która odbyła się w kwietniu 2023 roku. Prelegentami debaty byli Koordynator Zespołu ds. Przemocy tut. Ośrodka, funkcjonariusz policji z Miejskiej Komendy Policji w Rybniku oraz sędzia Sądu Rejonowego w Rybniku, IV Wydział Rodzinny i Nieletnich.

W listopadzie 2023 roku w Sali konferencyjnej Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego nr 3 w Rybniku Koordynator Zespołu ds. Przemocy, wraz z przedstawicielami Miejskiej Komendy Policji w Rybniku przeprowadzili prelekcję dla pracowników szpitala, omówiono zagadnienia dotyczące procedury „Niebieskie Karty”, zasady postępowania pracowników medycznych wobec osób dotkniętych przemocą domową, a także interdyscyplinarną współpracę w przedmiotowym zakresie.

W listopadzie 2023 roku Koordynator Zespołu ds. Przemocy, przeprowadził warsztaty dla asystentów rodziny Ośrodka pt. „Praca z rodziną w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”.

W listopadzie 2023 roku koordynator Zespołu przeprowadził także warsztaty z członkami Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rybniku na temat nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Pracownik socjalny Zespołu ds. Przemocy we wrześniu 2023 roku uczestniczył w III Rybnickich Dniach Pomocy reprezentując Zespół.

Pracownicy socjalni Zespołu ds. Przemocy tut. Ośrodka stale podwyższają swoje kwalifikacje zawodowe poprzez udział w szkoleniach. W 2023 roku pracownicy socjalni brali udział w szkoleniach dotyczących najnowszych zmian w systemie przeciwdziałania przemocy domowej. Koordynator Zespołu w 2023 roku ukończył studium przeciwdziałania przemocy domowej I stopnia.

Istotną częścią działalności pracowników Zespołu ds. Przemocy tut. Ośrodka od lat jest realizacja procedury „Niebieskie Karty”, m.in.: organizowanie pracy

Zespołu Interdyscyplinarnego w Rybniku, koordynowanie działań grup diagnostyczno - pomocowych, realizowanie pracy socjalnej w rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty” oraz koordynowanie przebiegu tej procedury.

**Działania prowadzone przez pracowników Zespołu ds. Przemocy
w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego w Rybniku**

Działania podejmowane w ramach ZI podejmowane w 2023 roku		I półrocze 2023 roku	II półrocze 2023 roku	Cały rok 2023	
Ilość posiedzeń ZI		3	3	6	
Ilość harmonogramowych spotkań grup roboczych		15	15	30	
Ilość prowadzonych grup roboczych		288	389	677	
Ilość utworzonych grup roboczych		251	147	398	
Liczba członków grup roboczych (wg składu GR w poszczególnych procedurach)		838	412	1250	
Liczba osób uczestniczących w spotkaniach grup roboczych (wg list obecności)		322	214	536	
w	funkcjonariusze policji	70	64	134	
tym:	pracownicy socjalni Zespołu ds. Przemocy - koordynatorzy	43	38	81	
	pracownicy socjalni punktów terenowych OPS	11	9	20	
	asystenci rodziny	24	10	34	
	przedstawiciele szkół i przedszkoli	129	54	183	
	przedstawiciele PPP	2	0	2	
	przedstawiciele OIKiP	10	8	18	
	przedstawiciele ORPZ	2	2	4	
	przedstawiciele WTZ	0	0	0	
	przedstawiciele POW	2	2	4	
	przedstawiciele MKRPA	15	13	28	
	przedstawiciele służby zdrowia	3	2	5	
	inne podmioty	7	5	12	
	kuratorzy sądowi	4	7	11	
w tym:	Rodzinni	3	7	10	
	w	Zawodowi	3	7	10
	tym:	Społeczni	0	0	0
	Karni	1	0	1	
	w	zawodowi	1	0	1
	tym:	społeczni	0	0	0

Realizacja procedury „Niebieskie Karty”

Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty”		I półrocze 2023 roku	II półrocze 2023 roku	Cały rok 2023
Ilość formularzy „Niebieska Karta”, które <u>wpłynęły</u> do ZI/ilość rodzin		261/205	161/120	422/325
w tym z:	Ilość formularzy „Niebieska Karta” <u>przeniesionych</u> z innego okresu statystycznego	83/66 Z roku 2022	83/66 Z roku 2022	83/66 Z roku 2022
Ilość formularzy „Niebieska Karta” <u>sporządzonych w 2023 roku</u>		178	161	339
w tym z:	Ilość formularzy „Niebieska Karta” <u>sporządzonych</u> przez instytucje działające na terenie Miasta Rybnika	171	149	320
w tym z:	<i>Policji</i>	122	105	227
	<i>Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybniku</i>	20	20	40
	<i>Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii w Rybniku</i>	6	3	9
	<i>placówek oświatowych</i>	20	15	35
	<i>placówek służby zdrowia</i>	2	4	6
	<i>Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rybniku</i>	1	2	3
	Ilość formularzy „Niebieska Karta”, które <u>wpłynęły</u> do ZI z instytucji spoza Miasta Rybnika.	7	12	19
Ilość spotkań grup roboczych w ramach „ Niebieskiej Karty – C ”		147	205	353
Ilość spotkań grup roboczych w ramach „ Niebieskiej Karty – D ”		126	184	310
Ilość procedur <u>zamkniętych</u>				
ogółem:	ilość procedur	91	307	398
	liczba rodzin	74	251	325
w tym:	z powodu <u>ustania przemocy</u>			
	ilość procedur	69	201	270
	liczba rodzin	69	152	221
	z <u>braku zasadności prowadzenia działań</u>			
	ilość procedur	22	35	57
	liczba rodzin	16	27	43
Ilość procedur <u>przeniesionych</u> na kolejny okres statystyczny				
w tym:	ilość procedur	77	54	71
	liczba rodzin	65	46	61

Ilość wniosek do innych instytucji ogółem		92	84	176
w tym do:	prokuratury	27	25	52
	sądu rejonowego	33	32	65
	MKRPA	27	23	50
	Zespół Psychiatrii Środowiskowej „Cogito Noster”	5	4	9
Czas trwania procedury NK wyrażony w miesiącach:				
najdłuższy czas trwania procedury NK		9	10	10
najkrótszy czas trwania procedury NK		2	2	2
przeciętny czas trwania procedury NK		4	4	4
największa liczba członków grupy roboczej		9	9	9
najmniejsza liczba członków grupy roboczej		2	2	2
przeciętna liczba członków grupy roboczej		3	3	3

23. Pomoc dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży.

Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży w Rybniku, którego zadaniem jest pomoc osobom znajdującym się w trudnych sytuacjach życiowych.

W ramach pomocy zapewniany jest całodobowy pobyt w Domu dając tym samym dach nad głową, pomoc socjalną, pedagogiczną, psychologiczną oraz pomoc w rozpoczęciu przerwanej lub zaniechanej nauki.

W Domu Dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży jednocześnie może mieszkać łącznie 15 osób.

W okresie od 01 stycznia do 31 grudnia 2023r. zamieszkiwało łącznie 11 matek oraz 20 małych dzieci, z tego 4 matki z 8 małoletnimi dziećmi usamodzielnili się.

Mieszkanke Domu korzystały z kompleksowego wsparcia mającego na celu pomoc w wyjściu z bezdomności, bezradności, problemów rodzinnych, ekonomicznych oraz emocjonalnych. Mieszkanke uczestniczyły w warsztatach w ramach Grupowej Metody Pracy Socjalnej. W ramach wolontariatu prowadzone były zajęcia socjoterapeutyczne z dziećmi oraz wspierające z osobami dorosłymi.

Mieszkanke uczestniczyły w zajęciach zorganizowanych przez Szkołę Teb Edukacja, matki uczestniczyły w sesji zdjęciowej oraz darmowej konsultacji i zabiegach kosmetycznych. Dzieciom zorganizowano zabawy oraz prezenty z okazji Świąt Wielkanocnych. Mieszkanke wraz z dziećmi uczestniczyły w zorganizowanym przez Ośrodek Dniu Dziecka. Dla dzieci zorganizowane zostały zabawy, dmuchany zamek. Z okazji Mikołajek mieszkanke wraz z pracownikami i wolontariuszami z Młodzieżowej

Rady Dzielnicy wspólnie piekły ciasteczka świąteczne. Rada zakupiła produkty, które pomogły w organizowaniu tego dnia jak i wspólnej Wigilii. Dzieci oraz matki otrzymały paczki w okresie świątecznym, Mieszkankom zorganizowano prelekcję z połączoną jak dbać o swoje zdrowie i pielęgnować dzieci, uczestniczyły również w zajęciach prowadzonych przez pracowników Komendy Miejskiej Policji w Rybniku.

Pracownicy Domu nawiązali współpracę z wieloma organizacjami, stowarzyszeniami, które pomagają mieszkankom Domu i ich dzieciom, np. w znalezieniu pracy, miejsca w żłobkach lub przedszkolach, przy składaniu wniosków do Urzędu o mieszkania komunalne, przy określaniu zadłużenia mieszkanek i opracowaniu planu spłaty, kierowaniu do poradni specjalistycznych oraz w uzyskaniu orzeczenia o stopniu niepełnosprawności dla dzieci, które potrzebowały takiego wsparcia, w pozyskaniu pomocy prawnej. Mieszkanki mogą korzystać z terapii w Ośrodku Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii przy ul. Chrobrego w Rybniku.

II. Piecza Zastępcza

Do podstawowych zadań Pieczy Zastępczej, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, należy kierowanie dzieci do pieczy zastępczej, prowadzenie spraw dotyczących świadczeń na rzecz rodzin zastępczych (w tym w porozumieniu z innymi powiatami), prowadzenie spraw odpłatności za pobyt w pieczy zastępczej, a także organizowanie wsparcia i wypłata świadczeń osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą i inne placówki wskazane w ustawie o pomocy społecznej.

Dzieci w pieczy zastępczej

W 2023 roku Dział Pieczy Zastępczej Ośrodka prowadził sprawy dotyczące 524 dzieci przebywających w pieczy zastępczej:

Liczba <u>dzieci przebywających</u> w pieczy zastępczej w 2023 roku				
Dzieci przebywające	ogólna liczba dzieci	dzieci z Rybnika przebywające na terenie Rybnika	dzieci z Rybnika przebywające poza Rybnikiem	dzieci spoza Rybnika przebywające w Rybniku
Instytucjonalna piecza	118	96	15	7*
Rodzinna piecza	406	299	59	48
Ogółem	524	395	74	55

*W tym 2 uchodźców wojennych z Ukrainy.

W tym sprawy dotyczące **110** dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w 2023 roku:

Liczba <u>dzieci umieszczonych</u> w pieczy zastępczej w 2023 roku				
Dzieci umieszczone	ogólna liczba dzieci	dzieci z Rybnika umieszczone na terenie Rybnika	dzieci z Rybnika umieszczone poza Rybnikiem	dzieci spoza Rybnika umieszczone w Rybniku
Instytucjonalna piecza	46	39	1	6
Rodzinna piecza	64	48	15	1
Ogółem	110	87	16	7

Pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej wspierają rodzinę w przekazaniu dziecka do placówki opiekuńczo-wychowawczej oraz rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka, organizują transport dziecka i jego opiekunów do placówki lub Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej, gdzie następuje przekazanie dziecka rodzinie zastępczej bądź prowadzącym rodzinny dom dziecka. Wspierają również rodzinę w okresie poprzedzającym umieszczenie w pieczy zastępczej.

Dział Pieczy Zastępczej realizując zadania wobec dzieci przebywających w pieczy zastępczej prowadził sprawy związane z pobytem dzieci w ramach różnych form pieczy zastępczej:

Liczba <u>pobytów dzieci</u> w poszczególnych formach pieczy zastępczej w 2023 roku (na terenie Rybnika oraz poza miastem)				
Piecza Zastępcza		ogólna liczba dzieci	dzieci z Rybnika	dzieci spoza Rybnika
1. Rodzinna piecza zastępcza		422	374	48
w tym:	Rodziny zastępcze spokrewnione	150	130	20
	Rodziny zastępcze niezawodowe	60	48	12
	Rodziny zastępcze zawodowe	27	25	2
	Pogotowia Rodzinne	26	24	2
	Rodzinne Domy Dziecka	100	88	12
	Rodziny zastępcze poza Rybnikiem	59	59*	-
2. Instytucjonalna piecza zastępcza		138	130	8
	POW Przyszań	49	43	6
	POW Mieszkanie nr 1	17	16	1

	POW Mieszkanie nr 2	13	12	1
	POW Mieszkanie nr 3	17	17	0
	POW Mieszkanie nr 4	13	13	0
	Dom Dziecka	14	14	0
	Placówki opiekuńczo-wychowawcze poza Rybnikiem	15	15	-
Łącznie		560	504	56

*Nie wliczono 47 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych zawodowych zamieszkujących poza Miastem Rybnikiem, wobec których zadania związane z ich funkcjonowaniem przejęło Miasto Rybnik na podstawie porozumień zawartych z poszczególnymi starostami, w myśl art. 54 ust. 3c ww. ustawy.

Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej nie jest równa sumie pobytów dzieci w poszczególnych formach pieczy zastępczej albowiem następowały przeniesienia dzieci między typami pieczy (z instytucjonalnej do rodzinnej i z rodzinnej do instytucjonalnej) oraz między placówkami (z interwencyjnej do socjalizacyjnej) i między rodzinami (np. z pogotowia rodzinnego do np. rodzinnego domu dziecka).

Dział Pieczy Zastępczej realizując zadania wobec dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej prowadził sprawy związane z umieszczaniem dzieci w ramach różnych form pieczy zastępczej:

Liczba umieszczeń dzieci w pieczy zastępczej w 2023 roku				
Piecza Zastępcza		ogólna liczba dzieci	dzieci z Rybnika	dzieci spoza Rybnika
1. Rodzinna Piecza Zastępcza		75	74	1
w tym:	Rodziny zastępcze spokrewnione	22	22	0
	Rodziny zastępcze niezawodowe	12	11	1
	Rodziny zastępcze zawodowe	7	7	0
	Pogotowia Rodzinne	10	10	0
	Rodzinne Domy Dziecka	9	9	0
	Rodziny zastępcze poza Rybnikiem	15	15	-
2. Instytucjonalna piecza zastępcza		58	51	7
	POW Przysań	36	30	6
	POW Mieszkanie nr 1	5	5	0

	POW Mieszkanie nr 2	3	2	1
	POW Mieszkanie nr 3	7	7	0
	POW Mieszkanie nr 4	2	2	0
	Dom Dziecka	4	4	0
	Placówki opiek-wych poza Rybnikiem	1	1	-
Łącznie		133	125	8

Liczba dzieci umieszczonych nie jest równa sumie umieszczeń dzieci albowiem następowały przeniesienia dzieci między typami pieczy (z instytucjonalnej do rodzinnej i z rodzinnej do instytucjonalnej) oraz między placówkami (z interwencyjnej do socjalizacyjnej) i między rodzinami (np. z pogotowia rodzinnego do np. rodzinnego domu dziecka).

Na dzień 31 grudnia 2023 roku nie było niezrealizowanych postanowień sądu rodzinnego dotyczących umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Rodzinna piecza zastępcza

W Rybniku funkcjonowało w 2023 roku łącznie 175 rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.

Rodzinna piecza zastępcza	Liczba	Uwagi
Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka ogółem	175	-
spokrewnione rodziny zastępcze	111	-
niezawodowe rodziny zastępcze	40	-
zawodowe rodziny zastępcze	8	1 rodzina zastępcza zawodowa przekształcona z niezawodowej; 1 rodzina zastępcza zawodowa przekształcona z rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego; 2 rodziny zastępcze zawodowe przekształcone w rodzinne domy dziecka
zawodowe rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	3	w tym 1 posiadająca umowę z Rybnikiem a zamieszkałe poza terenem miasta; 1 pogotowie przekształcone w rodzinę zastępczą zawodową
rodzinne domy dziecka	13	w tym 4 posiadające umowę z Rybnikiem a znajdujące się poza terenem miasta; 2 rodzinne domy dziecka przekształcone z rodzin zastępczych zawodowych

W związku z realizacją zadań pieczy zastępczej podpisano 10 umów z osobami do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich, z czego z 3 osobami do pomocy w rodzinach zastępczych zawodowych, 2 w rodzinnych domach dziecka, 3 w rodzinach zastępczych niezawodowych, 2 w spokrewnionych. Na dzień 31 grudnia 2023 roku we wszystkich formach rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnione były 23 osoby do pomocy (umowy z lat poprzednich). Ponadto zawiązano 9 umów z rodzinami pomocowymi na okres wypoczynku rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka.

Świadczenia dla rodzin zastępczych, koszty pobytu dzieci i odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Koszty świadczeń związanych z utrzymaniem dzieci w rodzinach zastępczych - 4 312 134,43 zł.

W 2023 r. przyjęto do rodzinnej pieczy zastępczej dziecko z obywatelstwem Ukraińskim, na które poniesiono koszty w wysokości 36 037,40 zł – dotacja celowa z budżetu państwa.

Wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych, rodzinnych domów dziecka, rodzin pomocowych i osób do pomocy - 1 514 411,98 zł.

W 2023 roku wydano na prośbę Zespołu Obsługi Placówek Opiekuńczo Wychowawczych 90 zaświadczeń potwierdzających pobyt dzieci w placówkach; zaświadczenia niezbędne do przedłożenia w ZUS w celu wypłaty dodatku wychowawczego.

W 2023 roku Dział Pieczy Zastępczej wydał 827 decyzji dotyczących ww. świadczeń dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, w tym:

- 468 dotyczących świadczeń na rzecz utrzymania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej,
- 145 dotyczących jednorazowych świadczeń na rzecz dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej,
- 214 dotyczących środków finansowych na utrzymanie lokalu, w których pełniona jest piecza zastępcza.

Z powiatami, na terenie których w placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywają rybnickie dzieci zawarte zostały porozumienia na pokrycie kosztów ich utrzymania. W związku z tym na pokrycie kosztów utrzymania 15 małoletnich w ww. placówkach Miasto Rybnik wydało - 1 027 825,79 zł.

Miasto Rybnik na podstawie zawartych porozumień poniosło wydatki na pokrycie kosztów utrzymania 59 dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów na łączną kwotę – 919 322,75 zł. Zaobserwowano wzrost wydatków spowodowany zmianami w przepisach ustawy, które nałożyły obowiązek ponoszenia kosztów objęcia rodziny zastępczej opieką koordynatora.

Miasto Rybnik w 2023 roku poniosło również wydatki na utrzymanie 5 dzieci w Zakładzie Leczniczo-Opiekuńczym w wysokości 169 562,36 zł.

W 2023 roku wszczęto wobec 105 osób postępowania administracyjne w sprawie ustalenia odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

W wyniku prowadzonych postępowań administracyjnych w 2023 roku wydano 202 decyzje, w tym:

- 126 decyzji odstępujących od ustalania opłaty,
- 9 decyzji ustalających odpłatność osób zobowiązanych,
- 67 innych.

Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym

Z pomocy w usamodzielnieniu w 2023 roku skorzystało 88 osób, a w tym:

1. **53** pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych skorzystało z pomocy pieniężnej na łączną kwotę w wysokości - 280 944,34 zł, z czego na :
 - a) kontynuowanie nauki w wysokości – 176 509,34 zł -dla 36 wychowanków
 - b) usamodzielnienie w wysokości - 75 649 zł - dla 14 wychowanków
 - c) zagospodarowanie w wysokości – 28 786 zł - dla 15 wychowanków.
2. **33** pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych skorzystało z pomocy pieniężnej na łączną kwotę w wysokości - 219 688,61 zł, a w tym na :
 - a) kontynuowanie nauki w wysokości – 95 552,61 zł - dla 21 wychowanków
 - b) usamodzielnienie w wysokości – 109 864 zł - dla 14 wychowanków
 - c) zagospodarowanie w wysokości – 14 272 zł - dla 7 wychowanków

d) pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych – 0 zł – dla 0 wychowanków

3. 2 pełnoletnich wychowanków domów pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisk dla nieletnich, zakładów poprawczych, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii zapewniających całodobową opiekę i młodzieżowych ośrodków wychowawczych skorzystało z pomocy pieniężnej na łączną kwotę – 11 022 zł, a w tym na :

a) kontynuowanie nauki w wysokości - 0 zł - dla 0 wychowanków,

b) usamodzielnienie w wysokości – 5 511 zł - dla 1 wychowanka,

c) zagospodarowanie w wysokości - 5 511 zł - dla 1 wychowanka.

4. W związku z udzieleniem pomocy w usamodzielnieniu zostało wydanych 156 decyzji , w tym:

- 64 dotyczące pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki
- 23 dotyczące pomocy pieniężnej na zagospodarowanie
- 29 dotyczących pomocy pieniężnej na usamodzielnienie
- 19 przyznających miejsce w mieszkaniu chronionym
- 13 uchylających,
- 2 decyzje odmowne ,
- 5 decyzji o zwrocie nienależnie pobranego świadczenia,
- 1 decyzja umarzająca postępowanie,

Z wszystkimi usamodzielnianymi wychowankami prowadzona była praca socjalna, dla 10 z nich pracownik socjalny prowadzący usamodzielnienia był opiekunem usamodzielnienia.

W Rybniku funkcjonowały 2 mieszkania chronione dla usamodzielnianych wychowanków, z których korzystało 8 wychowanków placówek oraz rodzin zastępczych. 8 innych wychowanków rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych, otrzymało mieszkanie z zasobów Miasta Rybnika.

Pozostałe zadania z zakresu pieczy zastępczej

Zadania z zakresu pieczy zastępczej wykonywano we współpracy z sądem opiekuńczym, z Ośrodkiem Rodzinnej Pieczy Zastępczej (w zakresie kierowania

dzieci do pieczy zastępczej) oraz z Wydziałem Polityki Społecznej Urzędu Miasta (w zakresie kontroli oraz sprawowania nadzoru nad realizacją umów z zawodowymi rodzinami zastępczymi i rodzinami pomocowymi).

Dyrektor Ośrodka występował z powództwem alimentacyjnym na rzecz 14 dzieci.

Pracownicy działu uczestniczyli w 1 kontroli doraźnej w spokrewnionej rodzinie zastępczej, oraz w 2 kontrolach planowanych – w rodzinnym domu dziecka i rodzinie zastępczej zawodowej, zarządzonych przez Prezydenta Miasta Rybnika.

Ponadto zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej prowadzony jest Rejestr Rodzin Zastępczych (niezawodowych i zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka), a jego wypisy przekazane są do Sądu Rejonowego w Rybniku.

W 2023 roku Dział Pieczy Zastępczej kontynuuje zadania związane z umowami użyczenia sprzętu komputerowego i multimedialnego podpisane z dyrektorami placówek opiekuńczo-wychowawczych, rodzinami zastępczymi i prowadzącymi rodzinne domy dziecka w ramach projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 - Działanie 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym, PI 9iv: Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym.

Miasto Rybnik wzięło udział w Rządowym programie wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2023 r. Celem Rządowego Programu było wsparcie powiatów w realizacji zadań własnych z zakresu wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej. Wsparcie w wysokości 257 180,00 zł zostało udzielone ze środków Funduszu Pracy w formie dofinansowania wynagrodzeń wraz pochodnymi od wynagrodzeń zawodowych rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka w okresie od 1 czerwca do 31 grudnia 2023 r.

Dział Pieczy Zastępczej realizuje również zadania związane z szeroko rozumianą sprawozdawczością. Sprawozdania przekazywane są do Urzędu Miasta, Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego za pomocą aplikacji CAS. Wyliczone są sprawozdania dotyczące:

- miesięczne – dotyczące wolnych miejsc w placówkach, zapotrzebowania środków na realizację 500+ (do końca maja 2022 r), kwartalne – związane z realizacją dodatku wychowawczego, wykaz umorzeń, dane o rodzinach do Urzędu Miasta,
- półroczne – związane z realizacją świadczeń i funkcjonowaniem rodzin zastępczych oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- roczne – umorzenia, raty,
- inne jednorazowe związane z realizacją zadań działu pieczy zastępczej, m.in. związane z monitorowaniem wydatków i planów budżetowych, dotyczące dzieci cudzoziemskich, dotyczące deinstytucjonalizacji, zatrudnień, niepełnosprawności dzieci.

Zestawienie potrzeb zgodnie z art. 182 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

W budżecie zabezpieczone zostały środki na utworzenie 3 rodzin zastępczych zawodowych pełniące funkcję pogotowia rodzinnego.

W ostatnim czasie obserwowany jest w całym kraju brak miejsc dla małoletnich zarówno w rodzinnej jak i instytucjonalnej pieczy zastępczej. Problem ten dotyczy także miasta Rybnika – choć nie jest tak nasilony jak w większości kraju. Pod rozważenie należy poddać możliwość utworzenia jeszcze jednej placówki opiekuńczo-wychowawczej dla miasta Rybnika. Brak miejsc w Rybniku, przy braku możliwości umieszczenia dzieci poza miastem, powodować będzie brak realizacji postanowień Sądu opiekuńczego o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej, co jest zadaniem miasta. Koniecznym jest również pozyskanie przez Miasto Rybnik kolejnych rodzin zastępczych zawodowych albowiem w rodzinach zastępczych zawodowych, w tym w pełniących funkcję pogotowia rodzinnego przebywa więcej niż troje dzieci (podczas gdy przekroczenie tej liczby w szczególnie uzasadnionych przypadkach stanowi ustawową przesłankę do możliwej odmowy przyjęcia dziecka). Rodziny doświadczają wypalenia zawodowego.

III. Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, zasiłek dla opiekuna, świadczenia wychowawcze, świadczenia z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem „za życiem”, dodatek osłonowy, dodatek węglowy, dodatek dla gospodarstw domowych, dodatek elektryczny,

refundacja podatku VAT za dostarczone paliwo gazowe, świadczenia dla obywateli Ukrainy.

Planowany budżet Działu Świadczeń Rodzinnych realizującego ww. zakres działań w omawianym okresie na realizację zadań stanowił kwotę w wysokości – 46 159 756 zł. Wydatki zamknęły się na poziomie kwoty w wysokości - 45 807 793 zł.

Poniesiono wydatki z tytułu:

1. Wyплаты świadczeń rodzinnych na kwotę 33 717 999 zł., wydając w tym zakresie 6 095 decyzje, a w tym na :
 - 1) zasiłki rodzinne wraz z dodatkami – 4 046 084 zł,
 - 2) świadczenia opiekuńcze – 27 116 289 zł,
 - 3) jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka – 320 000 zł,
 - 4) jednorazową zapomogę ze środków gminy - 0 zł,
 - 5) świadczenie rodzicielskie 2 235 626 zł.
2. Opłacania składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe – 3 255 290 zł.
3. Opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne świadczeniobiorców - 395 363 zł
4. Wydatków na obsługę świadczeń rodzinnych - budżet państwa – 1 038 540 zł
5. Wydatków na obsługę świadczeń rodzinnych - budżet gminy - 0 zł
6. Zwroty nienależnie pobranych świadczeń - 362 192 zł
7. Wyплаты świadczeń z funduszu alimentacyjnego na kwotę 3 681 730 zł wydając w tym zakresie 805 decyzji.
8. Wydatków na obsługę funduszu alimentacyjnego - budżet państwa - 113 868 zł
9. Wydatków na obsługę funduszu alimentacyjnego - budżet gminy - 0 zł
10. Zwroty nienależnie pobranego funduszu – 48 253 zł.
11. Zwroty przez dłużników alimentacyjnych – 2 359 911 zł, z czego w gminie Rybnik pozostało 434 711 zł.
12. Wyплаты zasiłku dla opiekuna na kwotę 27 120 zł.
13. Opłacania składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe – 5 471 zł.
14. Wydatków na obsługę zasiłku dla opiekuna - budżet państwa - 1 008 zł.
15. Wydatków na obsługę zasiłków dla opiekuna - budżet gminy - 0 zł.

16. **Wyплаты dla obywateli Ukrainy** na kwotę 874 463 zł.
17. Opłacania składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe - 72 968 zł.
18. Wydatków na obsługę wypłaty dla obywateli Ukrainy - budżet państwa - 0 zł.
19. **Wyплаты świadczeń wychowawczych (500+)** na kwotę 96 888 zł, wydając w tym zakresie 2 rozstrzygnięcia i 17 decyzji.
20. Wydatków na obsługę świadczeń wychowawczych – budżet państwa – 2 907 zł.
21. **Wyплаты świadczeń z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”** na kwotę 44 000 zł, wydając w tym zakresie 11 decyzji.
22. Wydatków na obsługę ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”- budżet państwa – 1 608,23 zł.
23. **Wyплаты dodatku osłonowego na kwotę** : 2 250,00 zł, wydając w tym zakresie 3 rozstrzygnięcia i 10 decyzji
24. Wydatków na obsługę dodatku osłonowego – budżet państwa – 45,00 zł
25. **Wyплаты dodatku węglowego** na kwotę 963 000 zł; wydając w tym zakresie 306 rozstrzygnięć i 266 decyzji
26. Wydatków na obsługę dodatku węglowego- budżet państwa – 19 260,00 zł
27. **Wyплаты dodatków dla gospodarstw domowych** – na kwotę 280 000 zł; wydając w tym zakresie 133 rozstrzygnięć i 101 decyzji.
28. Wydatków na obsługę dodatku dla gospodarstw domowych- budżet państwa 5.600 zł.
29. **Wyплаты dodatków elektrycznych** na kwotę 612 500 zł.; wydając w tym zakresie **506** rozstrzygnięć i **151** decyzji.
30. Wydatków na obsługę dodatków elektrycznych– budżet państwa – 12 250 zł.
31. **Wyплаты refundacji podatku VAT za dostarczone paliwo gazowe** na kwotę 59 705 zł.; wydając w tym zakresie 303 rozstrzygnięć i 101 decyzji.
32. Wydatków na obsługę refundacji podatku VAT za dostarczone paliwo gazowe – budżet państwa – 1 194 zł.
33. **Dofinansowanie zadań rządowych ze środków własnych gminy** - na kwotę 516 827 zł.

34. Odwołania od decyzji

Łącznie w sprawach prowadzonych przez Dział Świadczeń Rodzinnych wydano 7 152 decyzji administracyjnych, od których:

- 1) w sprawach świadczeń rodzinnych odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego złożyło 153 osoby, z czego – we wskazanej niżej liczbie przypadków – nastąpiło:
 - 42 utrzymania zaskarżonej decyzji w mocy;
 - 5 uchyleń zaskarżonej decyzji i umorzenie sprawy;
 - 26 uchyleń zaskarżonej decyzji i przekazanie do rozpatrzenia;
 - 68 uchyleń zaskarżonej decyzji i podjęcie decyzji merytorycznej;
 - 2 postanowienia o uchybieniu terminu złożenia odwołania;
 - 1 stwierdzenie nieważności decyzji;
 - 2 stwierdzenia niedopuszczalności odwołania;
 - 7 oczekuje na rozpatrzenie przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze.
- 2) w sprawach funduszu alimentacyjnego odwołanie od decyzji złożyły 4 osoby, z czego:
 - 2 utrzymania zaskarżonej decyzji w mocy;
 - 1 uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie do rozpatrzenia.
 - 1 załatwione pozytywnie przez Ośrodek, który wydał zaskarżoną decyzję.

IV. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

W roku 2023 wysokość środków PFRON przeznaczonych na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej wyniosła 4 504 862,00 zł.

Na podstawie art. 48 ust. 1 pkt 1 ustawy z sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazuje środki samorządom powiatowym na realizację określonych zadań z zakresu zatrudniania i rehabilitacji zawodowej oraz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych według algorytmu. Z kolei w myśl art. 35a ust. 3 ww. ustawy Rada Miasta Rybnika w formie uchwały określa zadania, na które przeznaczają przedmiotowe środki (Uchwała Nr 1096/LXIII/2023 z dnia 23.03.2023 r.). Zarządzeniem nr 888/2023 Prezydenta Miasta Rybnika z dnia 30.11.2023 r. (w którym zawarto ostateczne kwoty środków) na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej przeznaczono kwotę 4 425 122,00 zł,

natomiast na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej przyznano kwotę 79 740,00 zł.

Poniższa tabela obrazuje plan oraz wydatkowanie środków PFRON będących w dyspozycji OPS .

Wydatkowanie środków w roku 2023 z podziałem na rodzaje realizowanych zadań

Zadanie	Plan na rok wg realizowanych zadań w zł	Wnioski i złożone	Kwota wnioskowana w zł	Ilość wniosków zrealizowanych/ w tym dzieci	Ogółem środki wydatkowane w zł
Zaopatr. ortopedyczne	-	1118	1 530 582,58	941/57	920 256,21
Sprzęt rehabilitacyjny	-	23	86 903,40	19/6	40 012,79
Razem: OR, SR	960 269,00	1141	1 617 485,98	960/63	960 269,00
Turnusy rehabilitacyjne	400 000,00	582	-	233/24	400 000,00
Bariery techniczne	-	51	241 517,25	42/2	172 595,24
Bariery w komunikow. się		33	130 634,17	20/4	54 862,15
Bariery architektoniczne		23	443 687,40	10/0	133 269,00
Razem: bariery funkcjonalne	360 727,00	107	815 838,82	72/6	360 726,39
Sport, kultura, rekreacja	16 000,00	2	22 050,00	2/32os./3dz.	16 000,00
Warsztaty Terapii Zajęciowej	2 684 136,00	2	2 684 136,00	2	2 684 136,00
Usługi tłumacza języka migowego	3 990,00	7	53 631,00	7	3 990,00
Razem:	4 425 122,00	1839	5 193 141,80	1274,00	4 425 121,39

W prowadzonej przez Dział Pomocy Osobom Niepełnosprawnym Bazie Danych Osób Niepełnosprawnych, na koniec 2023 roku zarejestrowanych było 7412 osób, z czego 7019 to dorośli (3870 stanowiły kobiety, 3 149 mężczyźni), 393 osoby to dzieci i młodzież do 18 roku życia. W 2023 roku zmarło 206 osób, które figurowały w Bazie. Informacje z Bazy wykorzystywane były zarówno przez pracowników działu, jak również pracowników innych działów tut. Ośrodka w celu np.: weryfikacji informacji o klientach na prośbę sądów, Policji, kuratorów, itd. Dane służyły również jako dopełnienie informacji przy pisaniu przez pracowników tut. Ośrodka projektów.

W roku 2023 kontynuowano realizację pilotażowego programu „Aktywny Samorząd”. Zasady programu i kierunki działań opracowane zostały w Państwowym Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - określiły one obszary wsparcia, w ramach których osoby niepełnosprawne mogły wnioskować o dofinansowanie następujących zadań:

Nazwa zadania	Ilość złożonych wniosków	Ilość wniosków rozpatrzonych pozyt./zawarte umowy	Kwota z umowy w zł	Kwota wypłacona
Moduł I, Ob. A, Zad.1- pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (orzecz. do 16 r.ż. lub st. znaczny lub umiarkowany, dysfunkcja narządu ruchu)	3	1	2 422,00	2 422,00
Moduł I, Ob. A, Zad. 2 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kat. B (st. znaczny lub umiarkowany, dysfunkcja narządu ruchu)	2	2	4 620,00	4 620,00
Moduł I, Ob. A, Zad. 3 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kat. B (st. znaczny lub umiarkowany, dysfunkcja narządu słuchu, konieczność tłumacza j. migowego)	1	1	2 848,50	2 838,00
Moduł I, Ob. A, Zad.4 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (st. znaczny lub umiarkowany, dysfunkcja narządu słuchu)	0	0	0	0
Moduł I, Ob. B, Zad.1 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (orzecz. do 16 r.ż. lub st. znaczny, dysfunkcja narządu wzroku lub obu kończyn górnych)	12	10	76 605,00	57 398,53
Moduł I, Ob. B, Zad.2 - dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	3	1	2 200,00	-
Moduł I, Ob. B, Zad.3 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (st. umiarkowany, dysfunkcja narządu wzroku)	4	4	32 769,00	31 464,28
Moduł I, Ob. B, Zad.4 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (orzecz. do 16 r.ż. lub st. znaczny lub umiarkowany, dysfunkcja narządu słuchu i trudności w komunikowaniu się za pomocą mowy)	7	5	27 362,00	26 655,98

Moduł I, Ob. B, Zad.5 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego zakupionego w ramach programu (orzecz. do 16 r.ż. lub st. znaczny)	0	0	0	0
Moduł I, Ob. C, Zad.1 - pomoc w zakupie wózka inw. o napędzie elektrycznym (orzecz. do 16 r.ż. lub st. znaczny)	10	8	145 285,00	52 099,00
Moduł I, Ob. C, Zad.2 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (orzecz. do 16 r.ż. lub st. znaczny)	3	3	7 050,00	7 050,00
Moduł I, Ob. C, Zad.3 - pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne tj. protezy na III poziomie jakości (st. niepełnosprawności)	6	3	72 720,00	53 060,00
Moduł I, Ob. C, Zad.4 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny (co najmniej na III poziomie jakości (st. niepełnosprawności)	0	0	0	0
Moduł I, Ob. C, Zad.5 - pomoc w zakupie skutera inw. o napędzie elekt. lub oprzyrządowania elektr. do wózka ręcznego (orzecz. do 16 r.ż. lub st. znaczny, dysfunkcja narządu ruchu)	2	2	16 500,00	16 500,00
Moduł I, Ob. D - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dofin. np. opłaty za przedszkole; st. znaczny lub umiarkowany)	8	7	24 446,00	12 275,92
Moduł II- pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym (st. znaczny lub umiarkowany)	35	35	144 134,00	103 078,00
Razem	96	82	558 961,50	369 461,71

Kwota przeznaczona na realizację ww. zadań wyniosła 615 200,00 zł. Do dnia 31.12.2023 r. wypłacono kwotę 369 461,71 zł. Program jest realizowany do kwietnia 2024 r.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku w roku 2022 zawarł z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych umowy w sprawie realizacji ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych programów:

- „Samodzielność-Aktywność-Mobilność” – Dostępne mieszkanie

- „Samodzielność-Aktywność-Mobilność” – Mieszkanie dla absolwenta

Główne założenia ww. programów:

„SAM”- Dostępne mieszkanie: Beneficjentem programu może być osoba: z niepełnosprawnością, która posiada orzeczenie o niepełnosprawności o stopniu znacznym lub równoważne, z tytułu niepełnosprawności narządu ruchu uniemożliwiającej poruszanie się bez użycia wózka; która dysponuje tytułem prawnym do lokalu. Dofinansowanie dotyczy dopłaty do zakupu mieszkania pozbawionego barier architektonicznych. Wysokość dofinansowania stanowi różnicę pomiędzy ceną mieszkania nabywanego i sprzedawanego.

„SAM”- Mieszkanie dla absolwenta: Beneficjentem programu może być osoba z niepełnosprawnością, która posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, a w przypadku osób z niepełnosprawnością narządu słuchu, także w stopniu umiarkowanym lub orzeczenie równoważne; posiada status absolwenta szkoły: podstawowej, ponadpodstawowej uzyskany w okresie 36 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku; posiada pełną zdolność do czynności prawnych; złoży oświadczenie o braku możliwości zamieszkania w miejscowości realizowania aktywności zawodowej; złoży oświadczenie o poszukiwaniu zatrudnienia lub o podjętym zatrudnieniu. Dofinansowanie dotyczy kosztów najmu mieszkania.

W roku 2023 w ramach programu „Dostępne mieszkanie” zawarto 1 umowę na zamianę mieszkania na lokal bez barier architektonicznych dla osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności i wypłacono dofinansowanie w wysokości 81 682,00 zł.

V. Zadania realizowane przez Dział Administracyjny

1. Dział Administracyjny realizował wnioski o zamówienia publiczne skierowane do Działu Administracyjnego przez zainteresowanych zakupem kierowników działów / koordynatorów. Ponadto w roku 2023 Dział Administracyjny uczestniczył również w ramach zamówień publicznych w realizacji projektów unijnych, programów Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, a także finansowanych z innych źródeł.

2. W ramach realizacji zadań nieobjętych ustawą – Prawo zamówień publicznych Ośrodek zapewnił dostawy i usługi niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania Ośrodka – wyłoniono wykonawców i zawarto, a następnie monitorowano, między innymi umowy na:

- 1) świadczenie usługi przekazów pocztowych w obrocie krajowym celem umożliwienia przekazywania tą drogą świadczeń pomocowych,
- 2) wykonywanie tłumaczeń w języku migowym wg potrzeb Ośrodka,
- 3) wykonywanie usług pogrzebowych, w tym poprzez dokonanie spopielenia zwłok,
- 4) analizę wniosków dotyczących udzielania osobom niepełnosprawnym dofinansowania ze środków PFRON pod względem możliwości likwidacji barier architektonicznych oraz doradztwo związane z realizacją zadań z zakresu rehabilitacji społecznej,
- 5) prowadzenie doradztwa w zakresie ochrony danych osobowych oraz bezpieczeństwa informacji i pełnienia funkcji Inspektora Danych Osobowych,
- 6) wykonywanie usług porządkowych w poszczególnych lokalizacjach Ośrodka,
- 7) usługi w zakresie wywozu odpadów komunalnych segregowanych z poszczególnych lokalizacji,
- 8) wykonywanie profilaktycznych badań lekarskich pracowników Ośrodka,
- 9) całodobowy odbiór sygnałów alarmowych – monitoring wybranych lokalizacji Ośrodka,
- 10) świadczenie usług telekomunikacyjnych – telefony komórkowe i stacjonarne,
- 11) serwis techniczny oprogramowania w odniesieniu do poszczególnych programów wykorzystywanych w Ośrodku wraz z umowami licencyjnymi oprogramowania,
- 12) dostarczanie ciepła, paliwa gazowego, na dystrybucję energii elektrycznej oraz dostawę wody i odprowadzanie ścieków dla lokali użytkowanych przez Ośrodek (w tym: mieszkanie wspomagane treningowe, kluby mieszkańca, klub seniora),

a także umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych do tych z ww. umów, w przypadku których występuje taka konieczność.

3. W ramach realizacji ustawy z Prawo zamówień publicznych w trybie podstawowym zgodnie z art. 275 ust. 1 zostały przeprowadzone procedury udzielenia zamówienia publicznego na następujące zadania:
 - 1) usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze (pielęgnacyjne i rehabilitacji fizycznej) na rok 2024; wartość umowy: 674 600,00 zł,
 - 2) specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone na rzecz osób dorosłych i dzieci z zaburzeniami psychicznymi na rok 2024; wartość umowy 269 000,00 zł,
 - 3) świadczenie na rzecz Ośrodka usług pocztowych w obrocie krajowym i zagranicznym na rok 2024; wartość umowy 154 000,00 zł.
4. Dział Administracyjny prowadził sprawozdawczość, w tym przygotował roczne sprawozdanie z udzielonych zamówień publicznych kierowane do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.
5. Dział Administracyjny na bieżąco prowadził działania związane z eksploatacją wszystkich lokali użytkowanych przez Ośrodek (przy ul. Długosza, Przemysłowej – 2 lokale, gen. Andersa, Jędrzeja Śniadeckiego, ks. Henryk Joški, Rzeczej, Mikołowskiej, Bohaterów Westerplatte, Św. Antoniego, Sportowej, Bolesława Chrobrego – 2 lokale, Raciborskiej, Tadeusza Kościuszki – 2 lokale, Patriotów, Jadwigi i Feliksa Białych, Zebrzydowickiej – 3 lokale, Elizy Orzeszkowej, Jastrzębskiej, Ignacego Mościckiego – 2 lokale) oraz z administrowaniem budynków będących w trwałym zarządzie Ośrodka (przy ul. Floriańskiej – 3 budynki, Stanisława Konarskiego, Świerklańskiej, Barbary – 2 lokale, Żużlowej).
6. Dział Administracyjny nadzorował również wykonywanie prac społecznie użytecznych na terenie Ośrodka. Prace te były wykonywane w okresie od stycznia do grudnia 2023 roku przez osoby skierowane przez Powiatowy Urząd Pracy. Prace te świadczyło łącznie 6 osób. Osoby skierowane przez Powiatowy Urząd Pracy dbały o czystość w Ośrodku.
7. W Dziale Administracyjnym były również realizowane zadania między innymi z zakresu zarządzania kryzysowego, związane z prowadzeniem archiwum Ośrodka oraz zadania o charakterze organizacyjnym.

**VI. Informacja o stanie zatrudnienia i wykorzystania etatów na dzień
31.12.2023 rok oraz o szkoleniach pracowniczych**

Wyszczególnienie	Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku Dział - 852 i 855		
	Rozdział – 85219,85295,85205,85203 Pomoc społeczna	Rozdział – 85504 Zespół Asysty Rodzinnej	Rozdział – 85501 i 85502 Dział Świadczeń Rodzinnych
Planowany stan etatów na 31.12.2023	130,00	12,00	19,75
Stan zatrudnienia w etatach na dzień 31.12.2023	132,00	10,00	18,75
Zatrudnienie w ramach umów na czas zastępstwa w związku z długotrwałą usprawiedliwioną nieobecnością w pracy	<u>Dział Usług</u> 1,00 etat (1 osoba) - zastępstwo na stanowisku urzędniczym <u>Dział Pomocy Środowiskowej</u> 2,00 etaty (2 osoby) - zastępstwo na stanowisku pomocniczym i obsługi RAZEM: 3,00 etaty (3 osoby)	-----	1,00 etat (1 osoba) zastępstwo na stanowisku: - urzędniczym: RAZEM: 1,00 etat (1 osoba)
Stan etatowy wynikający z rozwiązanych umów o pracę	-----	wakat: 1,00 - na stanowisku asystenta rodziny	wakat: 1,00 - na stanowisku pomocniczym i obsługi
Osoby na urlopach wychowawczych, bez zastępstwa	<u>Dział Pomocy Środowiskowej</u> 1,00 etat (1 osoba) - na stanowisku pomocniczym i obsługi	1,00 etat (1 osoba) - na stanowisku pomocniczym i obsługi	1,00 etat (1 osoba) - na stanowisku urzędniczym
Zapotrzebowanie zwiększenia limitu etatów na rok 2024	-----	-----	-----

Zestawienie zatrudnienia na stanowiskach pracy (stan na 31.12.2023 rok)

Lp.	Stanowiska	Liczba pracowników na danym stanowisku					
		OPS		DŚR		Łącznie OPS i DŚR	
		Osoby	Etaty	Osoby	Etaty	Osoby	Etaty
1.	Dyrektor Ośrodka i jego zastępca	2	2,00	-	-	2	2,00
2.	Kierownicy i Zastępcy Kierowników Działów i Sekcji	13	13,00	2	2,00	15	15,00
3.	Pracownicy socjalni	64	63,00	-	-	64	63,00
	w tym: pracownicy w terenie	58	57,00	-	-	58	57,00
4.	Opiekun	9	7,00	-	-	9	7,00
5.	Aspirant pracy socjalnej	1	1,00	-	-	1	1,00
6.	Specjalista pracy z rodziną	1	1,00	-	-	1	1,00

7.	Asystenci rodziny	10	10,00	-	-	10	10,00
8.	Pracownicy administracyjni	39	37,50	16	16,00	55	53,50
9.	Pomoc administracyjna	6	5,50	-	-	6	5,50
10.	Pozostali pracownicy (konserwator, sprzątaczk)	2	2,00	1	0,75	3	2,75
11.	Razem:	147	142,00	19	18,75	166	160,75

Zmieniająca się rzeczywistość pracy wymaga stosowania nowych metod pracy z klientami Ośrodka, co powoduje konieczność stałego podnoszenia umiejętności i wiedzy pracowników Ośrodka poprzez udział w superwizji, szkoleniach, warsztatach, wyjazdach studyjnych itd. Bardzo ważnym aspektem jest konieczność umożliwienia pracownikom możliwości podnoszenia swoich kwalifikacji w celu podnoszenia poziomu wysokiego poziomu świadczonych usług i wzmacniania kompetencji zawodowych.

Zestawienie dotyczące studiów wyższych pracowników Ośrodka dofinansowywanych przez pracodawcę (stan na 31.12.2023 rok)

Lp.	Kierunek studiów		Liczba pracowników	Zajmowane stanowisko	Kwota dofinansowania za 1 semestr
	magisterskie o specjalności:	Podyplomowe			
1.	-----	Pedagogika specjalna - logopedia	2	1. Asystent Rodziny 2. Starszy asystent rodziny	1. 1050,00 zł 2. 1050,00 zł

Zestawienie dotyczące wykształcenia pracowników OPS na dzień 31.12.2023 rok

Lp.	Stanowiska	Liczba pracowników na danym stanowisku	Wykształcenie			
			magisterskie lub wyższe niż mgr	wyższe zawodowe	średnie	zasadnicze zawodowe i niższe
1.	Dyrektor Ośrodka i jego zastępca	2	2	-	-	-
2.	Kierownicy i Zastępcy Kierowników, Działów, Sekcji, Zespołów	15	14	1	-	-
3.	Pracownicy socjalni	64	54	8	2	-
4.	Pozostali pracownicy	85	51	12	20	2
Razem		166	121	21	22	2

Ruch w zatrudnieniu w 2023 roku

1. Prezydent Miasta Rybnika wyraził zgodę na zwiększenie limitu etatów i wynagrodzeń w Ośrodku Pomocy Społecznej w Rybniku na **2023 rok o 1,00 etat**, w tym:

- w rozdziale **85205 – Dział Pomocy Osobom Niepełnosprawnym**

2. W roku 2023 w Ośrodku Pomocy Społecznej w Rybniku zmniejszono limit etatów:

- w rozdziale **85502** - od 01.01.2023 r. o 2,00 etaty

- w rozdziale **85219**- od 01.08.2023 r. o 1 etat

Plan etatów:		
Rozdział – 85219,85295,85205,85203 pomoc społeczna	Rozdział – 85504 wspieranie rodziny	Rozdział – 85501 i 85502 DŚR
na 31.12.2022 rok: 130,00	na 31.12.2022 rok: 10,00	na 31.12.2022 rok: 21,75
na 31.12.2023 rok: 130,00	na 31.12.2023 rok: 12,00	na 31.12.2023 rok: 19,75

Szkolenia pracowników Ośrodka w 2023 roku

Lp.	Dział Ośrodka	Liczba przeszkolonych pracowników	Poniesione koszty	Liczba pracowników biorących udział w bezpłatnych szkoleniach, seminariach, konferencjach
1.	Dyrekcja	1	0	1
2.	Pion Głównego Księgowego	3	360,00 zł	2
3.	Administracyjny	7	379,00	7
5.	Pomocy Środowiskowej	50	5059,00 zł	50
6.	Usług	10	2529,00 zł	10
7.	Dział Pomocy Osobom Niepełnosprawnym	3	0	3
8.	Pieczny Zastępczej	4	0	4
9.	Świadczeń Rodzinnych	5	849,00 zł	5
10.	Zespół ds. Przemocy	1	549,00 zł	1
11.	Programów i Projektów	9	300,00 zł	9
12.	Zespół Asysty Rodzinnej	13	1610,00 zł	13
14.	Zespół ds. bezdomności	3	200,00 zł	2
RAZEM		109	11835,00 zł	107

Poniższa tabela przedstawia szkolenia dofinansowane w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego realizowane przez Urząd Pracy w Rybniku.

Lp.	Rodzaj /temat	Liczba osób	Dział	Termin i miejsce	Wartość szkolenia	Kwota dofinansowania	Kwota poniesiona przez OPS
1.	Podatek dochodowy od osób fizycznych dla płatników w 2023 r.	1	Zespół ds. wynagrodzeń	23.10.2023	360,00 zł	280,00 zł	80,00 zł

Szkolenia obowiązkowe wynikające z ustawowych obowiązków pracodawcy z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej ujęto w tabeli po poniżej.

Lp.	Rodzaj szkolenia	Data szkolenia	Ilość pracowników przeszkolonych pracowników	Koszty szkoleń
1.	Szkolenie okresowe dla pracowników na stanowiskach pracowniczych urzędniczych	12.2023	82	5630,00 zł
2.	Szkolenie okresowe dla pracodawców i innych osób kierujących pracownikami.	12.2023	12	
RAZEM			94	

VII. Egzekucje administracyjne należności Miasta Rybnika za rok 2023

Łącznie wystawionych było 48 tytułów wykonawczych na ogólną kwotę: **118 466,82 zł**. Podział wg ilości oraz wysokości kwot wystawionych tytułów wykonawczych w poszczególnych działach ukazuje poniższa tabela:

Lp.	Jednostka/ Dział wystawiający tytuł wykonawczy	Ilość tytułów wykonawczych	Kwota w zł
1.	Dział Świadczeń Rodzinnych		
	Świadczenia rodzinne	15	16 348,05
	Fundusz Alimentacyjny	16	83 711,78
	Świadczenia wychowawcze	4	6 991,83
2.	Dział Usług	13	11 415,16
	RAZEM	48	11 8467,82

W 2023 roku wystawiono 64 upomnienia, których łączny koszt upomnień 1024,00 zł.

VIII. Działania Działu Projektów i Programów

1. Wsparcie senioralne

Wsparcie kierowane do osób w wieku 60+ oraz członków ich rodzin:

1.1. Działalność Dziennego Domu Senior +, przy ulicy Konarskiego 49 w Rybniku

Dzienny Dom Senior+ realizowany jest w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025. Prowadzenie Domu od roku 2021 przekazano Fundacji „Superfundacja”, którą wyłoniono w drodze ogłoszonego konkursu na realizację zadania publicznego (zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie).

W ramach zadań Działu:

- nadzorowano prawidłową realizację zadania,
- kierowano na podstawie przeprowadzonego wywiadu do wsparcia , łącznie z pobytu skorzystało 35 seniorów,
- podjęto działania mające na celu przeniesienie Dziennego Domu Senior+ do nowej lokalizacji – dostosowano pomieszczenia oraz zakupiono brakujące wyposażenie umożliwiające działalność w nowym budynku przy ulicy Mościckiego 15,
- uczestniczono w spotkaniach w Dzienny Dom Senior + dotyczących planowanych zmian w funkcjonowaniu placówki,
- rozliczono dotację otrzymaną w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025 w roku 2022 oraz złożono nowy wniosek na dofinansowanie Dziennego Domu Senior+ na rok 2023.

1.2. Działalność Klubu „Senior+” przy ulicy Orzeszkowej 17 w Rybniku

Klub „Senior+” przy ulicy Orzeszkowej 17 w Rybniku – placówka powstała w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020, w roku 2023 była prowadzona w ramach trwałości zadania. Prowadzenie Klubu przekazano Fundacji „Superfundacja” w wyniku ogłoszonego konkursu na realizację zadania publicznego zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W ramach zadań Działu:

- nadzorowano prawidłową realizację zadania,

- kierowano i wydawano, na podstawie wywiadu, deklarację uczestnictwa – w 2023 roku wydano deklaracje uczestnictwa 90 kobietom i 7 mężczyznom łącznie 97 osobom.

1.3. Działalność Klubu Seniora przy ulicy Floriańskiej 24 w Rybniku

Klub Seniora przy ulicy Floriańskiej 24 w Rybniku – powstał w ramach projektu „System wsparcia rybnickich seniorów” współfinansowanego w ramach Osi Priorytetowej IX Włączenie społeczne Poddziałania 9.2.5. Rozwój usług społecznych w ramach RPO WSL 2014-2020 i realizowany jest w ramach trwałości zadania. Prowadzenie Klubu przekazano Fundacji „Ostoja” w wyniku ogłoszonego konkursu na realizację zadania publicznego zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W ramach zadań Działu :

- nadzorowano prawidłową realizację zadania,
- kierowano i wydawano na podstawie wywiadu deklarację uczestnictwa – w 2023 roku wydano deklaracje uczestnictwa dla 87 kobiet i 4 mężczyzn - łącznie 91 osób.

1.4. Pobyt w mieszkaniu chronionym wspieranym dla kobiet 60+ - samotnych mieszkanek Rybnika

Mieszkanie chronione wspierane dla mieszkanek Rybnika, samotnych kobiet 60+, przeznaczone dla 4 pań, mieści się przy ulicy Chrobrego w Rybniku. Przeznaczone jest dla kobiet, które z powodu wieku i stanu zdrowia mają problemy w codziennym funkcjonowaniu. Jest dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, zarówno architektonicznie, jak i funkcjonalnie.

Mieszkanie zostało uruchomione w roku 2022, w roku 2023 korzystały z niego 3 kobiety.

Zadaniem opiekuna mieszkania, którym jest starszy specjalista pracy socjalnej, jest wsparcie mieszkanek w codziennym funkcjonowaniu, poprzez pomoc w wykonywaniu czynności związanych z zaspokajaniem podstawowych potrzeb takich jak: w utrzymanie porządku w mieszkaniu, zakupy, czynnościach higienicznych, wizyty lekarskie, transport senierek do lekarza i szpitala, kontakt z personelem medycznym, organizacja dostarczania posiłków, pomoc w utrzymywaniu kontaktów ze środowiskiem lokalnym.

Opiekun mieszkania w 2023 roku między innymi rozwiązywał zgłaszane problemy senierek, także wynikające z pogorszenia stanu zdrowia poprzez :

- organizowanie usług pielęgnacyjnych i rehabilitacyjnych,
- zapewnienie usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej,
- uruchomienie procedury udziału w zajęciach Dziennego Domu Senior+,
- uruchomienie procedury umieszczenia w domu pomocy społecznej jednej mieszkanki.

W 2023 roku w mieszkaniu senioralnym odbyły się liczne wizyty studyjne, wywiady telewizyjne, prasowe, czy radiowe oraz wyjazdy opiekuna mieszkania w celu wymiany doświadczeń i rozpowszechniania idei cohousingu. Dodatkowo podjęto się tworzenia koncepcji cohousingu międzypokoleniowego poprzez połączenie działalności dwóch mieszkań - senioralnego i mieszkania wspomaganego dla bezdomnych kobiet z dziećmi

1.5. Działalność Rybnickiego Telefonu Seniora

Telefon powstał w ramach projektu „Halo Aktywni 60+”- innowacyjnej formy włączenia społecznego osób starszych z wykorzystaniem doświadczeń programu „Let us be active”, z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Działanie 4.3. Współpraca Ponadnarodowa współfinansowany z Funduszy Europejskich. Liderem Projektu było Centrum Doradztwa Strategicznego, Partnerem - Urząd Miasta Ryga oraz Miasto Rybnik (Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku). Jego produkt ostateczny to senioralne call center, czyli punkt informacyjny prowadzony przez seniorów-wolontariuszy dla seniorów, który działa od 7 września 2020 roku. Od 1 czerwca 2021 roku Rybnicki Telefon Seniora jest koordynowany przez Dział Projektów i Programów, który nadzoruje prace wolontariuszy. W 2023 roku telefon obsługiwało 37 wolontariuszy, którzy przeprowadzili 239 rozmów z osobami potrzebującymi.

1.6. Działalność infolinii o wsparciu senioralnym

Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku uruchomił infolinię udzielającą informacji o wsparciu senioralnym po numerami telefonu 32 43 99 306/308. W okresie od stycznia do grudnia 2023 przeprowadzono około 600 rozmów telefonicznych, podczas których udzielano informacji zarówno seniorom jak i członkom ich rodzin. W przypadkach tego wymagających pracownicy socjalni świadczyli pracę socjalną w miejscu zamieszkania. W wyniku działalności infolinii udzielono wsparcia w formie

pracy socjalnej w środowisku miejsca zamieszkania 18 osobom, z czego 13 osób było objętych również wsparciem wolontariusza, koordynowanym przez Ośrodek.

1.7. Opieka na odległość – opaski SOS

W 2023 roku został przyjęty Program osłonowy „Zaopiekowany senior” na rok 2023 w Mieście Rybnik Uchwałą Rady Miasta Rybnika nr 1062/LXI/2023 roku. W ramach Działu Projektów i Programów objęto wsparciem pracy socjalnej seniorów, którzy skorzystali z tzw. "opieki na odległość" , czyli opasek SOS - 182 osoby, z czego 132 to kobiety, a 50 mężczyźni. Dodatkowo w ramach projektu „W ochronie życia i zdrowia - teleopieka i telemedycyna dla mieszkańców Subregionu Zachodniego” wsparcie w postaci całodobowej opieki w postaci przycisku SOS udzielono 96 osobom.

2. Wsparcie dla osób dotkniętych skutkami kryzysu migracyjnego

Pracownicy Działu Programów i Projektów realizowali wsparcie dla osób dotkniętych skutkami kryzysu migracyjnego związanego z wojną na terytorium Ukrainy, przebywających na terenie Miasta Rybnik poprzez:

1. Wsparcie osób pochodzenia Ukraińskiego w ramach projektu „Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy-Rybnik-Miasto na Prawach Powiatu” realizowany od 22 czerwca 2022 roku do 30 czerwca 2023 roku, gdzie:
 - udzielono wsparcia w postaci pracy socjalnej indywidualnej i grupowej, mającej na celu pomoc obywatelom Ukrainy w codziennym funkcjonowaniu, załatwianiu spraw urzędowych, podniesienie ich kompetencji społecznych, językowych i organizacyjnych w związku z trudnościami doświadczanymi podczas pobytu w Polsce. W ramach tego działania zorganizowano zajęcia okolicznościowe, wycieczkę krajoznawczą, naukę języka polskiego, kursy językowe, tłumaczenia dokumentów i rozliczenie podatku dochodowego oraz inne działania wynikające z potrzeb uczestników projektu. Działaniami tymi byli objęci uchodźcy przebywający w miejscach zbiorowego zakwaterowania i zamieszkujący w lokalach mieszkalnych na terenie Rybnika – 242 osoby (179 kobiet i 63 mężczyzn).
2. Po zakończeniu projektu jego uczestnicy, którzy wymagali największego wsparcia, zostali objęci wsparciem w postaci pracy socjalnej indywidualnej

22 osoby (14 kobiet i 8 mężczyzn), w ramach której podjęto współpracę z licznymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny.

3. Ponadto w ramach projektu „Rozwój mieszkalnictwa w Rybniku celem zapewnienia tymczasowego zakwaterowania dla obywateli Ukrainy” rozpoznano sytuację 66 rodzin, których członkowie złożyli wnioski o przyznanie mieszkań w tym projekcie oraz udzielono im kompleksowego wsparcia w związku z procedurami związanymi z realizacją tego zadania i zasiedleniem mieszkań.

3. Mieszkalnictwo specjalne dla osób w kryzysie bezdomności.

Dział Projektów i Programów w swoich strukturach prowadził w roku 2023:

- pięć mieszkań wspomaganych dla kobiet i kobiet dziećmi dla łącznie 32 osób,
- jedno mieszkanie chronione treningowe dla kobiet na 4 miejsca.

W okresie od stycznia do grudnia 2023 roku podejmowane działania wynikały z „Indywidualnego Programu Wychodzenia z Bezdomności dla Miasta Rybnika” przyjętego Uchwałą Rady Miasta Rybnika nr 1123/LXV/2023. Do końca marca 2023 działania podejmowane były w ramach projektu „3R - Rodzina Rozwój Rybnik”, a w późniejszym okresie – w ramach zadań własnych. Ze wsparcia w postaci skierowania do mieszkań skorzystało 16 kobiet oraz 19 dzieci - łącznie 35 osób. Do zadań pracownika socjalnego będącego opiekunem mieszkania należała pomoc w rozwiązywaniu indywidualnych problemów utrudniających usamodzielnienie się mieszkanek, w tym poprzez pracę socjalną, grupy wsparcia, wsparcie asystenta rodziny oraz działania prozawodowe.

4. Inicjatywa „Wspólny Stół”

Inicjatywa ta powstała w ramach programu Urban_In, realizowanego przez Uniwersytet SWPS na zlecenie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej. „Wspólny Stół” to miejsce do przygotowania i ugotowania posiłku dla osób które z różnych przyczyn nie mają warunków, by to zrobić w innym miejscu. Działalność została rozpoczęta 11 października 2022 roku. „Wspólny Stół” wspierało 23 wolontariuszy (11 kobiet i 12 mężczyzn), którzy pomagali w przygotowywaniu posiłków oraz różne organizacje pozarządowe, instytucje oraz biznes. Inicjatywa ta jest ściśle związana z ideami wspierającymi środowisko naturalne jak: przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu i marnowaniu żywności, ponowne wykorzystania słoików i racjonalne gospodarowania żywnością. „Wspólny Stół” jest

też miejscem tworzenia wspólnoty, budowania relacji i prowadzenia pracy socjalnej, które to działania przeciwdziałają osamotnieniu i wykluczeniu społecznemu. W 2023 roku przy „Wspólnym Stole” gościło 4901 osób.

W roku 2023 inicjatywa „Wspólny Stół” rozszerzona została o dodatkowe aspekty:

- współpracę z Rybnickim Centrum Edukacji Zawodowej, gdzie w ramach praktycznej nauki zawodu uczniowie przygotowują posiłki z żywności o krótkim terminie przydatności do spożycia, trafiające do lodówek społecznych oraz „Wspólnego Stołu”,
- rozwój sieci kuchni społecznej w oparciu o kluby mieszkańca na terenach rewitalizowanych, w których odbywają się zajęcia kulinarne z żywności o krótkim terminie przydatności do spożycia,
- rozwój sieci lodówek społecznych na inne dzielnice miasta (uruchomione są już trzy lodówki - w dzielnicach Niedobczyce, Boguszowice – Osiedle oraz Maroko- Nowiny)
- promowanie na facebooku działalności w oparciu o zasadę zero waste.

5. Kluby mieszkańca

Do 31 marca 2023 roku w ramach projektu "3R - Rodzina, Rozwój, Rybnik"

w dzielnicach rewitalizowanych prowadzonych było 5 klubów mieszkańca.

Wsparciem w 2023 roku było objętych 57 osób wraz z rodzinami. Prowadzone kluby mieszkańca w każdej rewitalizowanej dzielnicy miały na celu stworzenie przestrzeni do spotkań mieszkańców, wymiany doświadczeń i dzielenie się pasjami oraz aktywizacja lokalnej społeczności i tworzenie nowych inicjatyw oraz wzbudzanie energii społecznej. Dział Projektów i Programów w 2023 roku, po zakończeniu projektu, koordynował i wspierał merytorycznie oraz organizacyjnie działalność następujących klubów mieszkańca:

- „Gliniok” – w działaniach bierze udział 100 mieszkańców,
- „Przemysłowa 17” – w działaniach bierze udział 80 mieszkańców,
- „Ignacy” - w działaniach bierze udział 150 mieszkańców.

6. Wsparcie osób z niepełnosprawnością

1.1. Wsparcie asystenta osoby niepełnosprawnej

Dział Projektów i Programów w okresie od 21 lutego do 31 grudnia 2023 roku

udzielał wsparcie w ramach programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” –

edycja 2023 w ramach Programu Resortowego Ministra Rodziny i Polityki Społecznej.

W okresie tym wsparciem objęto 41 osób (w tym 25 kobiet i 16 mężczyzn), którzy mieli możliwość skorzystania z usług asystenta m.in. przy wykonywaniu codziennych czynności czy podejmowaniu aktywności społecznej. Łącznie wypracowano 8925 godzin.

1.2. Pomoc w formie opieki wytchnieniowej dla opiekunów osób zależnych

Udzielone wsparcie opiekunom osób zależnych realizowane było w ramach programu „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2023 z Programu Resortowego Ministra Rodziny i Polityki Społecznej. Realizacja Programu umożliwiła wprowadzenie usługi opiekuna w celu odciążenia członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach i zapewnienie czasowego zastępstwa. W okresie od 21 lutego do 31 grudnia 2023 roku udzielono wsparcia opiekunom osób zależnych pełniącym opiekę nad osobą niepełnosprawną w stopniu znacznym lub równoważnym:

- w formie pobytu dziennego dla 36 osób (w tym 18 mężczyzn i 18 kobiet) 5734 godzin,
- w formie pobytu całodobowego dla 36 osób (w tym 18 mężczyzn i 18 kobiet) 690 dni.

Zarówno w przypadku asystenta osoby niepełnosprawnej jak i opieki wytchnieniowej zatrudniona była osoba wskazana przez uczestnika programu, co powodowało, iż zawarto 55 umów zleceń, które wymagały comiesięcznego rozliczenia finansowego.

7. Inne działania podejmowane przez Dział Projektów i Programów

Pracownicy Działu Projektów i Programów aktywnie uczestniczyli w działaniach mających na celu rozwój sieci wsparcia skierowanej do seniorów oraz osób niepełnosprawnych. W roku 2023 współpracowali z Rybnicką Radą Seniorów, uczestniczyli w spotkaniach senioralnych w klubach seniorów, dziennym domu seniora, współpracowali z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz w/w. grupy, przedstawiono ofertę pomocową podczas Tygodnia Senioralnego oraz spotkań senioralnych organizowanych przez Radę Seniorów. W ramach działalności przeprowadzono ankietę wśród mieszkańców Rybnika dotyczącą potrzeb osób starszych oraz pracownicy brali udział w konferencjach, seminariach i spotkaniach,

co umożliwiło wymianę doświadczeń i promowanie innowacyjnych rozwiązań funkcjonujących w Rybniku. Efektem współpracy są podejmowane działania mające na celu rozwój sieci wsparcia skierowanej do seniorów, co skutkowało złożeniem wniosków na utworzenie nowego dziennego domu seniora i wsparcie istniejącego, wsparcie asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, opiekę wychowawczą, usługę door to door oraz opaski SOS.

W ramach realizacji pracy socjalnej w środowiskach, gdzie kumulują się problemy społeczne pracownicy Działu aktywnie włączyli się w tworzenie Gminnego Programu Rewitalizacji oraz współpracę z interesariuszami rewitalizacji w pięciu dzielnicach (Paruszowiec-Paski, Niewiadom, Niedobczyce, Boguszowice-Osiedle, a także w mniejszym stopniu w Chwałowicach, które już nie są ujęte w tworzonego GPR). Pracownicy uczestniczyli także w tworzeniu wniosku Miasta Rybnika o dofinansowanie działań związanych z transformacją „Rybnik – w kierunku zielonej przyszłości” składanego do Urzędu Marszałkowskiego w Katowicach.

W roku 2023 złożono także trzy projekty partnerskie o dofinansowanie w ramach środków EFS+, które rozstrzygnięcia będą w roku 2024:

- „Wspólnie bez barier”
- „Dzienny Dom Pomocy Senioralnej w Rybniku”
- „Samodzielna rodzina.”

Podejmowano także działania mające na celu realizację w roku 2023 i 2024 działań finansowanych ze środków budżetu państwa, dotacji celowych, czy z Funduszu Solidarnościowego.

W Rybniku, tak jak w całej Europie, obserwujemy stały wzrost liczby osób starszych, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia bądź niepełnosprawność. Konieczne jest podjęcie działań mających na celu wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku ich zamieszkania poprzez rozwój różnych form środowiskowego wsparcia, zgodnie z zasadą deinstytucjonalizacji.

Inną zauważalną potrzebą jest dalszy rozwój pracy metodą organizowania środowiska lokalnego zwłaszcza w dzielnicach, w których kumuluje się wiele problemów społecznych, ale również w pozostałych w dzielnicach Miasta w celu rozwoju postaw związanych ze społeczeństwem obywatelskim.

Kolejnym obszarem wymagającym wzmożonego wsparcia są rodziny wieloproblemowe i osoby samotne niezaradne życiowo. Z uwagi na szerokie spektrum problemów takich jak uzależnienia, przemoc, bezradność opiekuńczo-wychowawcza, ubóstwo itp. konieczne jest współpraca różnych instytucji i organizacji działających w sferze pomocy społecznej i rozwój nowych metod oddziaływania.

8. Rozliczenie projektów ze względu na wysokość środków i źródło finansowania

1. Realizacja projektów dofinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego:

1.1. Projekt „3R- Rodzina Rozwój Rybnik”

Projekt był współfinansowany w ramach Osi Priorytetowej IX Włączenie społeczne Działania 9.1 Aktywna integracja Poddziałania 9.1.5 Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym w ramach RPO WSL 2014-2020. Projekt współfinansowany był przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt realizowany w imieniu Miasta Rybnika przez Ośrodek był projektem partnerskim. Partnerami projektu byli:

- Stowarzyszenie „17- tka”
- Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS.

Projekt realizowany był od 1 stycznia 2021 do 31 marca 2023 roku.

Celem projektu było wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej społeczności lokalnych zamieszkujących obszary zdegradowane oraz integrację społeczną, stworzenie warunków do podejmowania aktywności zawodowej i przełamywanie indywidualnych barier utrudniających wejście na rynek pracy 154 osób, w tym 93 kobiet i 61 mężczyzn wymagających pełnego włączenia społecznego z terenu Miasta Rybnika w latach 2021-2023.

Tab.1 Uczestnicy projektu „3R- Rodzina Rozwój Rybnik”

UCZESTNICY PROJEKTU "3R- RODZINA ROZWÓJ RYBNIK" W ROKU 2023									
Podział uczestników	Uczestnicy, którzy rozpoczęli udział w projekcie w 2023			Uczestnicy, którzy zakończyli udział w projekcie w 2023			Uczestnicy ogółem w całym projekcie		
	K	M	Ogółem	K	M	Ogółem	K	M	Ogółem
	4	0	4	78	15	93	151	24	175

Tab.2. Budżet projektu „3R- Rodzina Rozwój Rybnik”.

ŚRODKI WYDATKOWANE W RAMACH PROJEKTU "3R- RODZINA ROZWÓJ RYBNIK" W ROKU 2023					
Stowarzyszenie "CRIS"		Stowarzyszenie "17-stka"		OPS Rybnik	
EFS	Wkład własny	EFS	Wkład własny	EFS	Wkład własny
575 083,80 zł	57 390,00 zł	273 382,91 zł	81 840,00 zł	514 807,64 zł	153 134,20 zł
632 473,80 zł		355 222, 91 zł		667 941,84 zł	

1.2. „W ochronie życia i zdrowia - teleopieka i telemedycyna dla mieszkańców Subregionu Zachodniego”

Projekt realizowany był w ramach Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego Poddziałanie 9.2.6 - Rozwój usług zdrowotnych. Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Realizatorami projektów byli:

- Stowarzyszenie „EBI Association” - lider w teleopiece w Polsce,
- OPIEKANOVA Sp. z o.o. i NZOZ OPIEKANOVA - lider opieki kardiologicznej,
- TELEMEDYCYNĄ Polska S.A,
- Ośrodek.

Czas realizacji projektu: 1 września 2020 r. – 30 września 2023 r.

Celem projektu było stworzenie od 1.09.2020 r. do 30.09.2023 r. zdalnego połączenia służącego do wsparcia zdrowia dla 300 uczestników projektu 65+ nie w pełni samodzielnych z Subregionu Zachodniego (225 kobiet, 75 mężczyzn), w tym z Rybnika dla 100 osób, w szczególności dla osób wchodzących w stan niesamodzielności, chorób układu krążenia, cukrzycy, demencji i depresji.

W ramach projektu udzielone było wsparcie w postaci całodobowej opieki w formie przycisku SOS, który otrzyma każdy uczestnik.

Liczba osób korzystających ze wsparcia zamieszkujących w mieście Rybniku w okresie sprawozdawczym tj. od 1 stycznia do 30 września 2023 roku to 96 osób (74 kobiet i 22 mężczyzn). W całym projekcie wsparciem zostało objętych 125 mieszkańców Rybnika (98 kobiet i 27 mężczyzn).

Tab.3 Środki wydatkowane w ramach „W ochronie życia i zdrowia – teleopieka i telemedycyna dla mieszkańców Subregionu Zachodniego” w roku 2023

ŚRODKI WYDATKOWANE W RAMACH PROJEKTU „W OCHRONIE ŻYCIA I ZDROWIA - TELEOPIEKA I TELEMEDYCYNĄ DLA MIESZKAŃCÓW SUBREGIONU ZACHODNIEGO” W ROKU 2023 PRZEZ OPS					
Koszty bezpośrednie		Koszty pośrednie		Ogółem	
EFS	BP	EFS	BP	EFS	BP
15 986,79 zł	1 504,65 zł	6 723,24 zł	632,76 zł	22 710,03 zł	2 137,41 zł
17 491,44 zł		7 356,00 zł		24 847,44 zł	

1.3. Projekt „Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy-Rybnik-Miasto na Prawach Powiatu”

Projekt współfinansowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego dla osi priorytetowej: IX. Włączenie społeczne dla poddziałania: 9.2.10. Projekt realizowany był w imieniu Miasta Rybnika przez Ośrodek.

Projekt realizowany był od 22 czerwca 2022 roku do 30 czerwca 2023 roku. Zakładał poprawę funkcjonowania rodzin (minimum 110 osób) dotkniętych skutkami kryzysu migracyjnego związanego z wojną na terytorium Ukrainy, przebywających na terenie Miasta Rybnik, poprzez realizację usług z zakresu wsparcia rodziny wynikających z indywidualnych potrzeb, z uwzględnieniem specyfiki grupy docelowej np. uruchomienie asystentury rodzinnej dla ukraińskich rodzin, specjalistyczne poradnictwo (psychologiczne, prawne, rodzinne), organizację grup wsparcia, zajęcia

z języka polskiego oraz integrację ze społecznością lokalną w celu dostosowania ich do warunków życia w Polsce.

W toku realizacji osiągnięto rezultaty znacznie przewyższające założone cele, a działania wspierające uchodźców wojennych są realizowane nadal po zakończeniu projektu. I tak wsparciem w postaci pracy socjalnej objęto 22 osoby (14 kobiet i 8 mężczyzn) z 7 rodzin.

Tab.4 Uczestnicy projektu „Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy-Rybnik-Miasto na Prawach Powiatu”

UCZESTNICY PROJEKTU „USŁUGI SPOŁECZNE NA RZECZ OGRANICZENIA SKUTKÓW KRYZYSU WYWOŁANEGO KONFLIKTEM ZBROJNYM NA TERYTORIUM UKRAINY-RYBNIK-MIASTO NA PRAWACH POWIATU”											
Uczestnicy projektu (od początku realizacji)			Uczestnicy, którzy rozpoczęli udział w projekcie w roku 2023			Uczestnicy, którzy zakończyli udział w projekcie w roku 2023			Uczestnicy, którzy przerwali udział w projekcie w roku 2023		
K	M	Ogółem	K	M	Ogółem	K	M	Ogółem	K	M	Ogółem
179	63	242	86	25	111	179	63	242	0	0	0

Tab.5 Środki wydatkowane w ramach projektu „Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy-Rybnik-Miasto na Prawach Powiatu”

ŚRODKI WYDATKOWANE W PROJEKCIE „USŁUGI SPOŁECZNE NA RZECZ OGRANICZENIA SKUTKÓW KRYZYSU WYWOŁANEGO KONFLIKTEM ZBROJNYM NA TERYTORIUM UKRAINY-RYBNIK-MIASTO NA PRAWACH POWIATU”	
EFS	Wkład własny
142 581,98 zł	33 227,19 zł
Łączna kwota	175 809,17 zł

2. Projekty dofinansowane z innych źródeł

2.1 Dzienny Dom Senior +, przy ulicy Konarskiego 49 w Rybniku

Dzienny Dom Senior+ realizowany był w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025.

Prowadzenie domu od roku 2021 przekazano Fundacji „Superfundacja”, którą wyłoniono w drodze ogłoszonego konkursu na realizację zadania publicznego

(zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.) Umowa na realizację zadania była dwuletnia (2021-2022). W 2023 roku Miasto Rybnik ponownie zleciło prowadzenie tego podmiotu organizacji pozarządowej – Fundacji „Superfundacji” na okres 3 lat tj. od 1 stycznia 2023 roku do 31 grudnia 2025 roku.

Tab.6 Środki wydatkowane w ramach programu w roku 2023

ŚRODKI WYDATKOWANE W RAMACH DZIENNY DOM SENIOR+ W ROKU 2023						
Liczba osób w programie			Budżet			
K	M	Ogółem	Dotacja - Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach	Wkład własny Miasta Rybnika	Całość zadania	Zwrot opłat od adresatów zadania
Środki wydatkowane						
26	9	35	129 600,00 zł	335 621,54 zł	465 824,34zł	72 664,46 zł

2.2 Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023

Program realizowany w ramach Programu Resortowego Ministra Rodziny i Polityki Społecznej – dofinansowanie ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Celem było wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla osób niepełnosprawnych. Takie osoby będą miały możliwość skorzystania z pomocy asystenta m.in. przy wykonywaniu codziennych czynności czy podejmowaniu aktywności społecznej. Program miał na celu również przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych poprzez umożliwienie im uczestnictwa w wydarzeniach społecznych, kulturalnych czy sportowych.

Czas realizacji: od 21 lutego do 31 grudnia 2023 roku.

Tab.7 Środki wydatkowane w ramach programu w roku 2023

ŚRODKI WYDATKOWANE W ROKU 2023 W RAMACH PROGRAMU „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ”					
Liczba osób w programie			Budżet państwa		
K	M	Ogółem	Całość zadania zgodnie z umową	Faktycznie poniesione wydatki	Zwrot
25	16	41	385 810,92 zł	358 841,31 zł	26 969,61 zł

2.3 Program „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2023

Program był realizowany w ramach Programu Resortowego Ministra Rodziny i Polityki Społecznej – dofinansowanie ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Realizacja Programu umożliwiła wprowadzenie usługi opiekuna w celu odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach i zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki mogły dysponować czasem, który wykorzystywały na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw. Usługi opieki wytchnieniowej służyły też okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby niepełnosprawnej w sytuacji, gdy opiekunowie z różnych powodów nie mogli wykonywać swoich obowiązków. Forma realizacji usługi to opieka dzienna i całodobowa.

Okres realizacji: od 21 lutego do 31 grudnia 2023 roku.

Tab. 8 Środki wydatkowane w ramach programu w roku 2023

ŚRODKI WYDATKOWANE W ROKU 2023 W RAMACH PROGRAMU „OPIEKA WYTCHNIENIOWA ”						
Forma opieki wytchnieniowej	Liczba osób w programie			Budżet państwa		
	K	M	Ogółem	Całość zadania zgodnie z umową	Faktycznie poniesione wydatki	Zwrot
Pobyt dzienny	18	18	36	238 560,00 zł	230 047,29 zł	13 283,91 zł
Pobyt całodobowy	33	18	51	202 269,06 zł	195 724,71 zł	6544,35 zł
Całość zadania	51	36	87	440 829,06 zł	425 772,00 zł	19 828,26 zł

2.4 Realizowanie zadań ze środków na rzecz zwalczania narkomanii i przeciwdziałania alkoholizmowi na cele wskazane w ustawie z października 1982 e. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

Koszt wszystkich działań realizowanych ze środków na rzecz zwalczania narkomanii i przeciwdziałania alkoholizmowi na cele wskazane w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wyniósł 362 013,00 zł.

Realizowano następujące działania:

1. III Rybnicki Dzień Pomocy

Dnia 9 września 2023 roku na rybnickim kampusie przy ulicy Rudzkiej 13 odbył się III Rybnicki Dzień Pomocy. Podczas wydarzenia zostały zaprezentowane instytucje wspierające mieszkańców Rybnika. Wydarzenie było objęte honorowym patronatem Prezydenta Miasta Rybnika.

2. Inicjatywa „Wspólny Stół”

W ramach środków na rzecz zwalczania narkomanii i przeciwdziałania alkoholizmowi dofinansowano inicjatywę „Wspólny Stół”. W 2023 roku przy „Wspólnym Stole” gościło 4901 osób.

3. Kluby mieszkańca

W ramach środków na rzecz zwalczania narkomanii i przeciwdziałania alkoholizmowi dofinansowano działanie Klubów mieszkańca prowadzone w dzielnicach, gdzie odbywają się działania rewitalizacyjne.

4. Wsparcie działań Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybniku na rzecz osób uzależnionych w postaci sfinansowania części etatów pracowników realizujących zadania z ww. ustawy.

5. Superwizja dla pracowników socjalnych - w związku z działaniami profilaktycznymi na rzecz klientów z problemem alkoholowym wystąpiła konieczność przeprowadzenia superwizji dla pracowników na co dzień pracującymi z rodzinami problemowymi.

6. Wsparcie organizacyjne konferencji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w dniu 23 listopada 2023 roku – organizacja cateringu.

7. Utworzenie lodówki społecznej w Rybniku-Niedobczycach.

2.5 Dofinansowanie do Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi Kobiet w Ciąży w Rybniku.

Dotacja na dofinansowanie remontu i zakupu wyposażenia domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży w Rybniku w ramach Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”.

Dofinansowanie z programu „Za życiem” umożliwiło przeprowadzenie remontu pomieszczeń Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży w Rybniku. W ramach dotacji pomalowano pomieszczenia w Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży w Rybniku, a także zakupiono rolety zewnętrzne. Rybnik otrzymał na ten cel z budżetu państwa 27 668,88 zł, co stanowiło 80% kosztów przedsięwzięcia. W konsekwencji zadanie zostało realizowane w całości zgodnie z założeniami na kwotę 34 586,10 zł z czego kwota 6 917,22 zł (tj.20%) stanowiła wkład własny.

2.6 Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023.

Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 w ramach środków pochodzących z dotacji celowej budżetu państwa realizowany był w okresie od lipca do grudnia 2023 roku.

Grupą docelową programu byli seniorzy – mieszkańcy Miasta Rybnika w wieku 65+, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia,

prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie były w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.

Celem programu było wsparcie rybnickich seniorów 65+, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia poprzez:

- Świadczenie codziennej pomocy w miejscu zamieszkania skierowanej do 50 seniorów zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami realizowanej przez zaangażowanych wolontariuszy i pracowników.
- Dostęp do tzw. „opieki na odległość” dla 200 seniorów, która miała poprawić ich poczucie bezpieczeństwa oraz możliwość samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania.

Tab.9 Uczestnicy Programu „Korpus wsparcia seniorów” finansowani ze środków zewnętrznych w ramach środków dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadania własnego Gminy

PROGRAM „KORPUS WSPARCIA SENIORÓW”						
MODUŁ I				MODUŁ II		
Liczba osób objętych pomocą w ramach programu	Liczba wolontariuszy udzielających wsparcia			Liczba osób, które otrzymały opaskę SOS		
Ogółem	K	M	Ogółem	K	M	Ogółem
257	46	3	49	132	50	182

Tab. 10 Środki wydatkowane w ramach programu

BUDŻET PROGRAMU „KORPUS WSPARCIA SENIORÓW” W 2023 ROKU			
DOTACJA PRZEKAZANA	DOTACJA WYKORZYSTANA	ZWROT	WKŁAD WŁASNY MODUŁ I i II
68 000,00 zł	58 179,12 zł	9 820,88 zł	14 544,78 zł

DYREKTOR
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W RYBNIKU

Anna Sowik- Złotoś

Akceptuję

Zastępca Prezydenta Miasta

Wojciech Kiljańczyk

Podpis osoby nadzorującej